

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ЦЬОГО ДНЯ

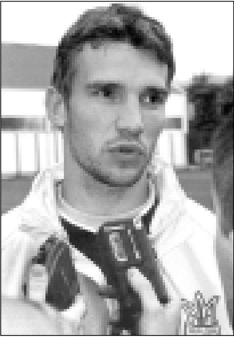
■ 1802 р. Народився адмірал Нахімов. Керував обороною Севастополя у Кримську війну. ■ **1918 р.** На першому, установчому, з'їзді в Москві створено Комуністичну партію України. ■ 1941 р. У Кракові гітлерівські власті заарештували Степана Бандеру і ув'язнили в концтаборі «Заксенхаузен». ■ 1941 р. В Україні прийнято постанову про організацію антифашистського підпілля. ■ 1943 р. Розпочалася Курська битва. ■ 1945 р. Народився кінооператор і режисер Олександр Коваль. Шевченківський лауреат. ■ 1986 р. Помер голова проводу ОУН Ярослав Стецько. ■ 1991 р. Верховна Рада УРСР ухвалила закон про запровадження поста Президента України.

Освітній ренесанс Острога

4

Андрій Шевченко — найкращий футболіст України

9

ОФІЦІЙНО

Порядок денний: Україна, Європа, світ

Учора ввечері в Копенгагені розпочався саміт Україна—Європейський союз. Участь у ньому бере Президент України Леонід Кучма. У перший день саміту відбулося пленарне засідання з трьома пунктами в порядку денному: «Розвиток в Україні та ЄС», «Партнерство та співробітництво між Україною та ЄС», «Міжнародні питання». Про результати дискусії її учасники: Леонід Кучма, прем'єр-міністр Королівства Данія Андерсен Фог Расмуссен і голова Європейської комісії Романо Проді, — мали розповісти пізно ввечері пресі. Сьогодні ж Президент України проведе робочу зустріч з Андерсеном Расмуссеном та спікером фолькетингу (парламенту) Королівства Данія Іваром Хансеном.

Дочекалися!

Сьогодні (з 14.00) АППБ «Аваль» і ЗАТ КБ «Приват-Банк» розпочинають виплачувати борги збанкрутілого банку «Україна» його вкладникам. Про це повідомив голова правління Нацбанку Володимир Стельмах.

Національний банк у ролі ліквідатора банку «Україна» затвердив 3 липня реєстр вимог кредиторів так званої першої черги — громадських і благодійних організацій та фізичних осіб, рахунки яких було заблоковано. Детальніше про плани НБУ з цього приводу «ГУ» повідомляв у № 116 від 2 липня ц. р. За даними прес-служби НБУ, реєстр вимог складається з більш як 108 тисяч осіб, яким банкрут завинив 1 670 мільйонів гривень.

(Закінчення на 3-й стор.).

Шлях до моря знову вільний

У середу на кілька годин було припинено рух транспорту на кримській автотрасі міжнародного значення Сімферополь—Ялта в районі Алушти. Майже півтисячі протестуючих, перекривши дорогу, вимагали виділити землю депортованим кримським татарам та дозволити виносну торгівлю на міських пляжах.

(Закінчення на 3-й стор.).

347 ГОЛОСІВ ЗА ГЕНПРОКУРОРА

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Ранкове і денне засідання 4 липня

За кандидатуру Святослава Піскуна проголосували 347 із 379 зареєстрованих депутатів.

Запевнивши народних депутатів в тому, що для Генпрокурора головне — закон, а не політичні віяння, Святослав Піскун сказав, що спочатку поставить свічку в церкві, «а там буде видно».

Фракції НДП, СДПУ(о), аграріїв України були одностайно «за»:в них професіоналізм і принциповість кандидата не викликали сумнівів. Фракція «Наша Україна» продемонструвала хитання в рядах. Згадавши Ціцерона, народний депутат В. Черняк проголосив риторичні запитання: коли не Піскун, то хто? Чи не буде гірший варіант?

(Закінчення на 2-й стор.).

ЗНАК БІДИ

Спека — для лісу небезпека

У нашій газеті вже повідомлялося про лісові пожежі у Тихоновицькому і Коробському лісництвах Чернігівської області, що сталися 29 червня. Пожежами, на жаль, розпочався й липень. Зокрема, у лісі біля села Покришів і на території Словечанського держлісгоспу Житомирської області.

У Держкомлісгоспі стурбовані: минув лише перший літній місяць, а ліс вже палав 2587 разів, що у 4,3 разу більше, ніж за аналогічний період минулого року. Найбільше червоний півень клював зелені масиви Чернігівської, Луганської, Черкаської, Дніпропетровської та Київської областей.

Якщо основними причинами загорання лісу зазвичай є випалювання сухої трави на обочинах доріг, очерету тощо, то літньої пори для виникнення пожежі достатньо іскри від багаття чи недбало кинутого недопалка.

Працівники Деркомлісгоспу України просять пам'ятати про це і бути обережними у лісі. Адже для відтворення знищених вогнем «зелених легенів землі» потрібно щонайменше 40—50 років!

Я ВАМ ПИШУ

Несете світло в кожний дім

Газета, яку ви творите, дуже цікава. Тут є все: політика, буденне життя, кросворди... Протягом багатьох років я передплачую «Голос України» і кожного номера чекаю, ніби першого побачення. Раділа за свою односельчанку, яка виграла бурштинове намисто, радію черговій публікації власного кореспондента по Рівненській області Олександри Юркової. Нехай щастить вам у всьому. Любіть і поважайте людей, нині це так необхідно нам усім. Щиро вдячна вам за цікаву і змістовну газету.

З повагою,
Катерина КАЗАНЧУК.

Неньковичі
Зарічненського району
Рівненської області.

У НОМЕР

* * *

Ціни на зерно нового врожаю впадуть, прогнозує віце-прем'єр-міністр Леонід Козаченко, і це відповідає економічним законам. Адже після збирання обсяги збіжжя на ринку різко зростуть. Водночас, за словами віце-прем'єра, це буде незначне здешевлення, а не такий катастрофічний обвал, як торік.

Та навіть нинішні ціни на пшеницю на внутрішньому ринку, заспокоїв Леонід Козаченко, на 10—15 відсотків вищі, аніж пропоновані тепер у більшості країн СНД. Звичайно, є досвід Західної Європи, коли в разі цінових катаклізмів держава на час збирання врожаю фінансово підтримує виробника. На жаль, у нашому бюджеті коштів на таке не передбачено, **повідомляє оглядач Валерій ДРУЖЕНКО.**

* * *

Серед білого дня невідомий злочинець у масці спробував пограбувати відділення зв'язку в селі Озеро Володимирецького району. Поводився зухвало, не лякало його й те, що пошта розміщена в людному місці — на першому поверсі сільської ради. Нападник, вимагаючи грошей, завдав тілесних ушкоджень начальнику відділення зв'язку Мирославі Вищишиній. Двадцятирічну дівчину з черепно-мозковою травмою доставлено в лікарню. Співробітники Володимирецького райвідділу УМВСУ в Рівненській області проводять комплекс заходів з розшуку і затримання злочинця, **повідомляє наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.**

* * *

З початку липня відновив регулярні пасажирські перевезення Миколаївський аеропорт. Наскільки масовими вони стануть, залежить від результатів експерименту, запровадженого Міністерством транспорту на літні місяці. Якщо раніше квиток, скажімо, до Києва коштував 320 гривень, то нині — 150. При цьому зберігається увесь комплекс послуг. Тобто переліт став дешевшим, ніж поїздка в авто чи в спальному вагоні.

Нині з Миколаєва діють рейси на Київ, Сімферополь, Херсон, Москву і Стамбул, **повідомляє наш власний кореспондент** Анатолій **РОМАНЮК.**

За півроку промислове виробництво в країні зросло на 5,8 %

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

347 голосів за Генпрокурора

Ранкове і денне засідання 4 липня

(Початок на 1-й стор.).

Крапки над «і» поставив Віктор Ющенко, який вдався до рятівних метафор. Мовляв, для парламенту, який не є структуризованим, будь-який вітер не буде попутний, бо не відомий порт приписки.

— Та якщо хочемо бачити зміни — потрібні зміни в Конституції, — вважає він. Тож перед початком сесійного засідання фракція вирішила, що кожен її член визначиться індивідуально.

Обговорення кандидатури Святослава Піскуна на посаду Генерального прокурора України перетворилося на своєрідне морально-політичне тестування: хто є хто, і що є що в Україні. Підставою для такого «тестування», наголошували депутати, є вся наша дійсність. Представники фракцій Соціалістичної партії, Блоку Юлії Тимошенко нагадали, що досі Генеральна прокуратура була репресивною машиною стосовно інакомислячих, вона поставила в жорсткі рамки свободу слова. Чи перейме цей сумний досвід новий Генпрокурор? Олександр Мороз зазначав, що й Державна податкова адміністрація, з лав котрої вийшов Святослав Піскун, також використовується не лише за прямим призначенням. А отже, тепер ми «з'єднуємо каральний орган з інструментом, у зв'язку з тим, що об'єднуються дві системи, хоча ми не проти особи Піскуна».

Категорично й однозначно проти висловився від фракції Блоку Юлії Тимошенко народний депутат Сергій Головатий. Він звинуватив Святослава Піскуна в орієнтації на сталінські принципи, які суперечать європейському вибору України. С. Головатий застеріг колег, що в особі Генпрокурора вони обиратимуть адвоката Президента. І прийматимуть рішення за його третій термін.

Депутати дали згоду на створення тимчасової слідчої комісії для з'ясування причин кризи банку «Україна», комісії з контролю за дотриманням законності під час повторних виборів народних депутатів.

Голова Комітету ВР з питань бюджету Петро Порошенко, перш ніж представити основні напрями бюджетної політики на 2003 рік, акцентував увагу на диспропорції у фінансуванні різних інституцій в 2001 році. Зокрема, перефінансовано силові структури і недофінансовано науку і культуру. Така тенденція зберігається і цього року. Тому народні депутати, наголосив він, повинні чітко визначитися: чи погоджуватимуться вони і надалі з порушеннями бюджетного законодавства? Звісно, ні. І це засвідчило голосування: парламент визнав незадовільним звіт уряду про виконання бюджету в 2001 році та взяв до відома проект бюджетної резолюції 2003 року.

У сесійній залі зросла напруженість, коли зайшла мова про діяльність Національної ради з питань телебачення і радіомовлення. Голова Комітету ВР з питань свободи слова та інформації Микола Томенко заявив, що Нацрада у нинішньому її складі діяла на конфліктній основі, про що свідчать численні судові рішення стосовно видачі ліцензій. М. Томенко вважає, що вона «підставила Президента», бо подала йому фальшивий неповний звіт про роботу за 2001 рік. І за це треба відповідати. Комітет налаштований на рішучі зміни. Народний депутат Петро Цибенко зауважив, що Нацраді наплювати на Верховну Раду, адже до сесійної зали не з'явився жоден з її членів. У прийнятій постанові депутати висловили недовіру Нацраді з питань телебачення, радіомовлення та його голові Борису Холоду.

Обговорення Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб» вкотре висвітило суперечності між гілками влади. Народний депутат Юрій Кармазін запропонував подолати вето Президента, наголосивши на тому, що Комітет з питань правової політики керується фаховими, а не політичними мотивами. Однак вето подолати не вдалося. Знову було неуспішним і голосування з приводу порядку денного сесії.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Біля Верховної Ради активісти об'єднання «Молодь — надія України» під час мітингу вкотре «ховали вільну пресу», вимагаючи від народних депутатів та Президента України докорінної зміни складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

У КОМІТЕТАХ ВР

Рекомендують імпічмент Президента

Комітет з питань правової політики ухвалив рішення рекомендувати парламенту внести до порядку денного проект постанови про початок процедури імпічменту Президенту України Леоніду Кучмі. За це рішення проголосувало 10 із 15 членів комітету.

Постанову «Про початок процедури усунення Л. Кучми з посади Президента України в порядку імпічменту та створення спеціальної тимчасової слідчої комісії» внесено групою депутатів, зокрема Григорієм Омельченком, Анатолієм Матвієнком (БЮТ).

Порядок процедури імпічменту Президенту країни визначено ст. 111 Конституції України.

Долю восени визначити

Комітет Верховної Ради з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій рекомендує парламенту, заслухавши сьогодні програму уряду, взяти її до уваги та перенести остаточне рішення з цього питання на другу половину вересня після внесення до парламенту проекту Держбюджету-2003.

Таке рішення ухвалено за тієї умови, що до того часу уряд зважить на зауваження і побажання народних депутатів до програми його діяльності. Про це повідомив агентству «Інтерфакс-Україна» член економічного комітету Володимир Черняк (фракція «Наша Україна»).

Однак народний депутат не виключив, що сьогодні окремі фракції «вимагатимуть радікальнішого рішення» щодо урядової програми і самого уряду.

Штучний дефіцит на пальне

Парламентський комітет із питань аграрної політики та земельних відносин запропонував вихід із кризової ситуації, що склалася під час цьогорічних жнив, — дефіциту пально-мастильних матеріалів. Розроблений членами аграрного комітету ВР і поданий до парламенту законопроект передбачає внести зміни до низки законодавчих актів, скасувавши на період збирання врожаю — до 1 грудня 2002 року — ПДВ, акцизний збір і ввізне мито на імпортне дизпальне і бензин для сільгоспвиробників. Пропонується також встановити державне регулювання цін на зерно. Як наголосив на пресконференції голова комітету Іван Томич, щороку дефіцит із пально-мастильними матеріалами і зростання цін на пальне створюються штучно. За його словами, якщо в січні ціни на дизпальне становили 95 копійок —1 гривню, то сьогодні — 1,5 — 1,6 гривні за літр. Водночас ціни на зерно падають нижче його собівартості. «Сільське господарство на цих іграх втратить цього року понад мільярд гривень, що позначиться на соціальному становищі селян», — сказав І. Томич.

Парламентський комітет на своєму засіданні одноголосно рекомендував Верховній Раді схвалити цей законопроект наступного пленарного тижня. Голова комітету запевнив, що це питання узгоджено з урядом. Але вочевидь ще раз дискутуватиметься під час дня уряду у ВР 9 липня.

Олександра КУЧЕРЯВА.

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Програма діяльності — іспит для уряду

Сьогодні Верховна Рада України обговорюватиме програму діяльності уряду. Як її оцінюють народні депутати і чи має вона шанси на схвалення сесійним залом? Цим поцікавився наш кореспондент у народних депутатів.

Адам МАРТИНЮК, фракція комуністів:

— Програму діяльності уряду недоречно розглядати зараз. Треба було спочатку дати можливість Кабінету Міністрів підготувати проект закону про Державний бюджет на 2003 рік. Бо якщо програма не підтверджена економічним і фінансовим обгрунтуванням, не зрозуміло, як вона виконуватиметься, наскільки вона реальна.

Я б не надавав такого великого значення програмі діяльності уряду, як дехто. Незрозуміло, чому так кваплються послухати його програму. Бо якщо її буде затверджено, то ініціатори слухання навпаки програють. Адже тоді уряд матиме рік «індульгенції», і Верховна Рада не зможе висловити йому недовіру.

Сама програма захоплення у комуністів не викликає. Вона нереальна, тому, найпевніше, не голосуватимемо за неї.

Микола ОНІЩУК, фракція партій ППУ та «Трудова Україна»:

— Найвірогіднішим і найлогічнішим, з моєї точки зору, було б висловити парламенту своє бачення, зауважень і пропозиції до програми уряду і відправити її для доопрацювання, для тіснішої синхронізації з посланням Президента. З тим, щоб уже восени, якщо не відбудуться якісь політичні події, уряд направив до ВР уже доопрацьовану програму дій. Крім того, потрібно чіткіше виокремити основні пріоритети діяльності уряду, щоб його програма мала вигляд не лише системного документа, а містила чітко окреслені пріоритети. Тому я вважаю малореальним і схвалення програми уряду, і її відхилення. Адже відхилити програму — означає залишити неузгодженими дії законодавця і уряду.

Людмила СУПРУН, фракція Народно-демократичної партії:

— Не пам'ятаю жодної поганої програми уряду. Але дуже добре, коли вона підкріплюється законодавчими актами. До будь-якої програми потрібно подавати перелік конкретних законодавчих актів, щоб було зрозуміло, як вона реалізовуватиметься. Наміри — це добре, а конкретний план дій — ще краще.

Наприклад, дуже важливим є питання проведення реформи системи соціального забезпечення. Мені імпонує і підхід уряду до пенсійної реформи, реформування медичної сфери — прийняття закону про мінімальний державний рівень медичного забезпечення тощо.

Я бачу в цій програмі багато позитивних моментів. Безперечно, є і недоліки, над якими ще треба працювати. За своїм змістом програма може бути ухвалена. Але вона може бути не підтримана з політичних мотивів.

Олександр ГУДИМА, фракція «Наша Україна»:

— Наша фракція має намір висловитися різко стосовно програми діяльності уряду і не голосувати за неї. Ця програма надзвичайно слабка, зокрема в частині розвитку енергетичної сфери. Я хотів би бачити цю програму меншою вдесятеро, але щоб там було виписано стратегічні напрями діяльності уряду в енергетичній сфері. Скажімо, в ній немає жодного слова про інтеграцію в європейські газотранспортні системи.

Степан ГАВРИШ, група «Демократичні ініціативи»:

— Програма уряду мало корегується з посланням Президента до парламенту. Деякі основні питання прямо протилежні. Наприклад, Президент декларує бездефіцитність бюджету, а уряд пропонує дефіцитний бюджет. Мало того, програма не має чіткої концепції реформ. Маємо кон'юнктурну програму, побудовану на намаганні максимально законсервувати кризові тенденції в українській економіці. Найбільше турбує, що в ній істотно уражено соціальний вектор розвитку держави.

Але міняти уряд лише заради того, щоб розподілити портфелі між конкретною командою чи членами кількох команд, згубно для національного розвитку. Дискусію про зміну уряду можна розпочати не раніше осені, тобто коли уряд подасть проект Держбюджету-2003.

Ярослав СУХИЙ, фракція Соціал-демократичної партії України (об'єднаної):

— На превеликий жаль, це обговорення має політиканський підтекст. Все робиться для того, щоб негативно оцінити уряд А. Кінаха, змістити його і щоб Прем'єр-міністром став хтось інший (не називатиму прізвища).

За час діяльності уряду А. Кінаха тривають позитивні здобутки, в тому числі й у соціальній сфері: пенсії зросли, заборгованість у зарплаті зменшилася, мінімальна і середня заробітні плати підвищуються. Уряд планує і надалі збільшувати мінімальні пенсії і зарплати. Мені імпонує, як виписано соціальний розділ. Тільки б усе це було реалізовано.

Записала Юліана ШЕВЧУК.

БОРГИ

Дочекалися!

(Початок на 1-й стор.).

За словами Володимира Стельмаха, АППБ «Аваль» і ЗАТ КБ «ПриватБанк» готові розрахуватися з кредиторами першої черги згідно з передбаченою системою гарантування вкладів фізичних осіб у межах 50 000 гривень на рахунку. У прес-службі НБУ вдалося з'ясувати структуру вимог кредиторів на момент початку розрахунків. Отже, 500 юридичним особам, виплати яким здійснить ЗАТ КБ «ПриватБанк», належить 6350 тисяч гривень, а 50 тисячам фізичних осіб — 185033 тисячі гривень.

Виплата коштів вкладникам у відділеннях АППБ «Аваль» відбуватиметься безоплатно — або готівкою, або шляхом відкриття депозитних чи поточних рахунків. За переказ коштів на рахунки в інших банках стягуватимуть комісію в розмірі 0,4 %.

Нагадаємо ще раз: одержати кошти можуть також уповноважені особи вкладників за нотаріально оформленими дорученнями чи то спадкоємці — на підставі документів про право на спадщину. Заборгованість у внесках на неповнолітніх сплачуватимуть їхнім батькам чи опікунам — треба лише свідоцтво про народження дитини і паспорт одного з батьків чи опікунів.

У суботу та неділю (6 та 7 липня) відділення АППБ «Аваль» працюватимуть до 20-ї години. У разі виникнення проблемних питань вкладники можуть звернутися по допомогу за телефонами: (044)244-16-32 — ліквідатор банку «Україна»; 8-800-50-002-50 — АППБ «Аваль»; 8-800-50-000-30 (цілодобово) — ЗАТ КБ «ПриватБанк»; (044) 230-19-70 (з 9.00—до 18.00, крім суботи та неділі) — Національний банк.

Телефони уповноважених представників ліквідатора банку «Україна» в областях буде опубліковано у місцевій пресі.

Сергій ВЛАД.

Фото Віктора ПОБЄДИНСЬКОГО (УНІАН).

На батьківщину в наручниках

повернулися троє громадян Німеччини, що їх звинувачують німецькі правоохоронці в пограбуванні одного з банків.

Відповідний акт про передання злочинців було підписано в середу в лінійному відділенні внутрішніх справ міжнародного аеропорту Бориспіль, звідки трьох звинувачуваних відправлено до Німеччини звичайним авіарейсом.

Один із грабіжників заявив, що під час утримання під вартою їм було завдано тілесних ушкоджень. Наскільки достовірна ця інформація, перевірить прокуратура.

Як повідомляв «ГУ», у квітні нинішнього року злодії, заволодівши більш як 242 тисячами євро і утримуючи заручницю, перетнули кордон України. До цього в супроводі поліції вони на автомобілі прямували територією ФРН та Польщі. В Рівненській області зловмисники видали заручницю і здалися міліції. Кримінальну справу щодо затриманих розслідувала Служба безпеки України.

Правоохоронним органам ФРН передано матеріали кримінальної справи, порушеної в Україні, і всі речові докази, зокрема, три вогнестрільні та три газові пістолети, а також майже 200 тис. євро, викрадених у німецькому банку, **зазначає «Інтерфакс-Україна».**

Слідство розпочнеться з нуля...

У середу в Слов'янську відбулася громадянська панихида, приурочена до річниці нападу на журналіста Ігоря Александрова. Його було побито бейсбольними битками вранці 3 липня. 7 липня журналіст помер, так і не вийшовши із коми. Панихида розпочалася о 7.45 ранку. Саме в цей час рік тому Ігор Александров востаннє переступив поріг офісу рідної телекомпанії. У напівтемному коридорі на нього чекав убивця...

Вшанувати пам'ять загиблого прийшли рідні, колеги та знайомі журналіста. Промовці не сумнівалися, що загибель директора телекомпанії «ТОР» пов'язана з його професійною діяльністю, і вимагали знайти та покарати злочинців. У зверненні до Верховної Ради присутні зажадали довести до кінця розслідування резонансного вбивства.

Як відомо, за підозрою у скоєнні злочину було заарештовано мешканця сусіднього Краматорська Юрія Верещюка. Однак обласний суд, що тривав майже півроку, виправдав і звільнив його. Прокуратура, яка наполягає на версії «помилкового вбивства», оскаржила вирок у Верховному Суді. Днями стало відомо, що розгляд скарги перенесено на 25 липня. Якщо вища судова інстанція відхилить апеляцію, слідство розпочнеться з «нуля».

Учасники панахиди (а це майже 50 осіб) також звернулися до міської ради Слов'янська із проханням назвати одну з вулиць іменем Ігоря Александрова. До речі, свого часу міськрада пообіцяла встановити також меморіальну дошку на будівлі телекомпанії, однак досі це рішення не виконано.

Хочеться вірити, що жорстока плата за вільне слово — людське життя — була недаремною і що колись ми таки дізнаємося правду про його смерть, а організатори і виконавці вбивства будуть покарані. Хочеться вірити...

Ліна КУЩ.

Донецька область.

АКТУАЛЬНО

Шлях до моря знову вільний

(Початок на 1-й стор.).

Акція розпочалася після того, як влада автономії і міста проігнорувала запрошення на збори місцевого Меджлісу. Вимагаючи негайної появи керівництва, учасники зборів заблокували двері міськради. Спроба міліції зняти блокаду призвела до зіткнення. Згодом до Алушти приїхали керівники Меджлісу і комітету у справах національностей. Доки вони радилися, пікетники пішли на радикальний крок. З траси вони розійшлися після 16-ї години, пообіцявши, що акції громадянської непокори триватимуть на всьому Південнобережжі, доки тут не скасують заборони на виносну торгівлю.

Заступник міського голови Алушти Олег Лобов пообіцяв учасникам акції, що всі їхні вимоги розгляне позачергова сесія міськради.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

ТЕНДЕНЦІЇ

По зубах і листя, і голки

Серед літа став голим заповідний ліс «Княжпільська дача», що в Кам'янець-Подільському районі. Ненажерливий шкідник — зелена дубова листовійка, масово розплодившись через теплу зиму, блискавично спустошує і листяні, і хвойні ліси. Завдано значної шкоди лісовим масивам сіл Панівці, Стара Ушиця, Кодиївці, а також Кармалюковій горі.

На жаль, нині, в період виведення пташиного потомства, обробляти хворі ліси хімікатами неприпустимо.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Щиро вдячний товаришам, друзям, колегам, усім, хто розділив з нашою родиною гіркоту втрати найдорожчої для нас людини — дружини, матері, бабусі Леніани Дмитрівни.

Георгій КРЮЧКОВ.

ОСВІТА

Літак — не автомобіль, на узбіччя не з'їде

Національний авіаційний університет перестане бути собою, якщо стане схожим на інші. Але такого ніколи не станеться. Ця подія також не була з розряду звичайних. Інтригували слова «вперше в Україні».

Вручення бакалаврських дипломів з напряму «Інформаційна безпека» і справді відбулося в Україні вперше. Звичайно, захист інформації цікавив людство ще з давніх давен. Однак такого буму навколо інформаційної безпеки, як останніми десятиріччями, в світі досі не спостерігалося. Сучасні технології, що не живуть без інформації, потребують підготовки кадрів такого роду. Їх, до речі, готують і в деяких інших вітчизняних вузах. Проте альма-матер майбутніх авіаційників небезпідставно вважає себе піонером. Початок цьому напряму було покладено спільним рішенням Міністерства освіти і науки та Служби безпеки України у 1998 році.

— У роботодавців до цих фахівців колосальний інтерес, — розповідає доктор технічних наук, професор, ректор НАУ Віталій Бабак. — Хоча їх поки що готують. Це ж лише перші 50 бакалаврів. Ми вклали в них дуже багато. Створено сучасні лабораторії, є спеціальне обладнання, що дає змогу готувати фахівців з технічних засобів захисту інформації.

— Якою мірою бакалавр — готовий фахівець?

— Це — базова вища освіта. Після неї лише одиниці покидають стіни вузу. Хоча диплом бакалавра і дає можливість працювати. Звичайно, краще отримати диплом спеціаліста або магістра, щоб потім працювати в будь-яких галузях, які використовують сучасні інформаційні технології.

— Коли чуємо слова «авіаційна безпека», що маємо на увазі?

— Це місткe поняття включає все, починаючи від аеродромного обслуговування, безпеки в аеропортах, митного, паспортного контролю — і завершуючи підготовкою літаків, льотчиків, стюардес, функціонуванням багатьох систем на борту літака. Ясна річ, літак — не автомобіль, який у разі катастрофи може з'їхати на узбіччя.

Ми, до речі, завжди пишалися, що в назві нашого університету є слово «авіаційний». Адже авіація — це найскладніші технології, опанування якими дозволяє молодому спеціалісту працювати скрізь. Дуже приємно, що серед 50 дипломів — 17 з відзнакою.

Нині триває прийом документів. НАУ продовжує практику вступу без іспитів — лише за середнім балом атестата та результатами співбесіди.

— Віталію Павловичу, ви якось розповідали, що НАУ, за висновком Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО), — один з найпотужніших вузів такого профілю. 25 тисяч студентів — ціле місто. Тут, окрім солідної навчальної бази, фантастична інфраструктура — спорткомплекс, палац культури, студентське містечко на 5 тисяч місць і навіть яхт-клуб. Випускники НАУ працюють у 90 країнах світу. А нові хлопці й дівчата йдуть і йдуть до вас: до приймальної комісії не підступитися...

— З одного боку, це довіра до нас. З другого — престиж навчального закладу зобов'язує поліпшувати його матеріальну базу, покращувати склад викладачів. Щоб потім можна було гордо і просто казати: наш диплом — запорука ваших майбутніх успіхів.

Ольга КРАСОВСЬКА.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

СУСПІЛЬСТВО

Освітній ренесанс Острога

ДНІ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ» НА РІВНЕНЩИНІ: ЗУСТРІЧ ТРЕТЯ

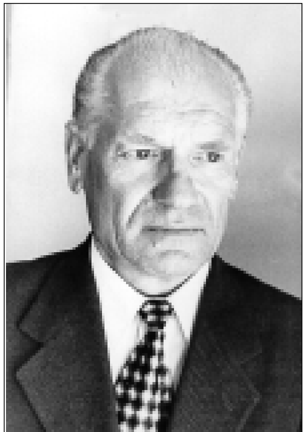
Шекспір в оригіналі

Під тінню і затишком зелених шат гурт молоді час від часу вибухає сміхом.

— Це наші спудеї ставлять сценки із творів Шекспіра мовою оригіналу, — пояснив нам ректор Національного університету «Острозька академія» Ігор Пасічник. — У нас двомовне навчання — українською та англійською, бо у вузі, крім вітчизняних, читає лекції тридцять один професор зі Сполучених Штатів Америки. Діють правничий, економічний, гуманітарний, іноземної філології і теологічний факультети.

Історія про некоронованого короля

Знайомство з академією розпочали з музею. Це й зрозуміло, бо Острозька академія має славну історію — вона була першим вищим навчальним закладом у Східній Європі. А своїм народженням у 1576 році завдячує князю Василю-Костянтину Острозькому. В університетському музеї чимало експонатів, пов'язаних із його ім'ям: карти часів Василя-Костянтина Острозького, які спудеї знайшли у підвалі під час розкопок, оригінал листа князя, відбитий червоним воском, що було привілеєм королів. Зрештою, його називали «некоронованим королем»: історія не забула часи, коли Василь-Костянтин Острозький міг стати королем, якби відмовився від православ'я...

Ректор Національного університету «Острозька академія» Ігор Пасічник

— Зрештою, князь Василь-Костянтин Острозький не був фанатичним православним, він толерантно ставився до всіх конфесій, — каже Ігор Пасічник. — Збереглися свідчення, що за його часів в Острозі були синагога, вища школа тлумачників талмуду, мечеть, представництва католицизму, іудаїзму, православ'я. Він усім будував школи, храми.

Від «Букваря» і «Біблії»...

А ідея створити академію у нього виникла ось чому. Двері університетів Західної Європи були відчинені тільки для католиків. Щоб здобути освіту, багато русинів змушені були прийняти католицизм, а отже, уже називали себе поляками, чехами. Відтак можна було передбачити занепад нації. Бо коли нація не має інтелігенції, вихованої на національних традиціях, вона втрачає себе як нація. Князь Василь-Костянтин Острозький як мудра людина зумів це передбачити. Щоб зберегти націю, створив національний вищий навчальний заклад. Історики оцінили це — дійшли думки що ренесанс української нації відбувся саме завдяки Острозькій академії. Адже з нею пов'язана діяльність друкаря Івана Федорова, а відтак перший «Буквар» (1576 р.), шедевр тогочасного друкарства «Біблія» Острозька (1581 р.), перша граматика... Тут з'явилася перша філософська, полемічна література... Тобто саме в Острозі зародилася національна культура.

Цікаво, що князівство Острозьке, будучи васалом Речі Посполитої, змогло відродити саму націю. До складу тогочасного Острозького князівства входили землі в Україні, Білорусі, Литви, Тарнавське воєводство Польщі, частина священної Римської імперії. Готівкою князь Василь-Костянтин Острозький отримував втричі більше за польського короля. Можете уявити, який це був могутній магнат. А оскільки його дід був канонізований як святий — Федір Печерський в Києво-Печерській лаврі, — то князь виховувався на високій моралі. Тому й не дивно, що свої гроші Василь-Костянтин Острозький вклав у будівництво монастирів, церков, освіту. А відтак увічнив себе, бо в історії нічого не забувається.

Гальшка

— Як перша жінка-меценатка у Східній Європі увічнила себе і його племінниця княжна Гальшка Острозька, яка віддала свої кошти на розбудову академії, — каже ректор.

З портрета дивиться на нас чарівна жінка. В очах —розум і сум. Такою уявляв її художник, бо жодного зображення не донесла до нас минувшина. Зате збереглося чимало легенд про Гальшку, про її трагічну жіночу долю. Її світлий, загадковий, романтичний образ приваблює письменників. Сучасники порівнювали княжну з Клеопатрою та Жанною д'Арк... Приклад меценатки згодом наслідувала інша Гальшка — знатна київська шляхтянка Гулевичівна, яка заклала основи Києво-Могилянської академії... У вже відродженому НУ «Острозька академія» проводяться конкурси серед спудейок за звання «Гальшка року», яке дістається найвродливішій та найрозумнішій дівчині.

«Врата учености»

У основу діяльності Острозької академії було покладено традиційне для середньовічної Європи, однак цілком незвичне для українського шкільництва вивчення семи вільних наук: граматики, риторики, діалектики, арифметики, геометрії, музики, астрономії, а також вищих наук — філософії, богослів'я, медицини. Спудеї Острозької академії опановували п'ять мов. Унікальність та оригінальність цього закладу ще й у тому, що тут уперше поєдналися два типи культур: візантійська і західноєвропейська ренесансно-реформаційна. В музеї академії є фотокопія конспекту тогочасного спудея, з якого можна судити про досить високий рівень викладання математики.

Із діяльністю Острозької академії тісно пов'язані відомі постаті — Герасима Смотрицького, який був першим її ректором, письменником-полемістом і поетом; його сина Мелетія Смотрицького — автора славнозвісної «Грамматики славенской», яку Михайло Ломоносов назвав «вратами учености»; публіциста Івана Вишенського; одного із зачинателів української літературної мови Дем'яна Наливайка (брата Северина Наливайка — ватажка козацько-селянського повстання 1583—1596 рр.). До випускників академії зараховуються Єлисей Плетенецький та Іов Борецький, знаменитий гетьман запорозького козацтва Петро Конашевич-Сагайдачний...

«У суботу, 13 лютого 1608 року сумно дзвони дзвонили, дзвони острозькі, а ще сумніше дзвони по всій Волині, а ще згодом по всій Україні. Плакав Острог, плакала вся Україна. У Бозі спочив син України, її всежиттєвий опікун і оборонець Української Православної Церкви... Дзвони сумно дзвонили, і плакала вся Україна. Упокоївся великий князь України, останній князь її —а що ж то буде по ньому?» — писав про смерть князя Василя-Костянтина Острозького мешканець Острога, випускник гімназії, видатний просвітитель митрополит Іларіон. І наче у воду дивився: після смерті князя почався занепад Острозької академії, як і всього Острозького культурно-освітнього центру.

Однак академія є унікальним феноменом, який не можна обмежувати хронологією його існування (1576—1636 рр.). Бо вироблена тут система шкільництва не зникла безслідно — сформований в Острозі тип національного вищого навчального закладу православного спрямування був перенесений до Києва і дав імпульс відкриттю Києво-Могилянської академії, звідки поширився до Молдавії та Москви.

Академмістечко. Заходь, професоре, живи!

В аурі мудреців

Академмістечко. Змагалися меценати

Відродження Острозької академії в незалежній Україні починається з 1994 року. А вже у жовтні 2001 року вона отримала статус Національного університету. Звичайно, спочатку знаходилися скептики, які не вірили, що у провінційному Острозі зможе відродитися такий вуз: мовляв, для цього потрібна матеріальна база, традиції, відповідний викладацький потенціал. Але за справу взялися завзято, тож усі зі згаданих проблем вирішили: віднайшли відповідні приміщення, упорядкували їх, вдихнули у них нове життя — відродження вузу взяв під свою особисту опіку Президент України Леонід Кучма, який часто буває у цьому закладі; традицій теж не бракує — історія не поскупилася на них, та й кращі викладацькі кадри вже не минають провінційного містечка.

Переїхав сюди зі Львова з сім'єю завідувач кафедри історії, доктор історичних наук, професор Володимир Трофимович. Не на порожнє місце — у прекрасний котедж в академмістечку.

— І не жалкую, бо умови для проживання справді комфортні, для праці — також. У Львові я багато часу витрачав на дорогу до університету, а тут усе поруч. Тож зекономлені години присвячую науці, — каже новосел. — До того ж, тут можна з користю для здоров'я відпочити — поряд стадіон, тенісний корт, який відповідає міжнародним стандартам. Та й древній Острог притягує своїми таємницями.

Такі ж комфортабельні котеджі чекають і на інших викладачів, які прийдуть на роботу в Національний університет «Острозька академія». Бо методом народної толоки кожен із районів Рівненщини побудував по такому котеджу — вийшло прекрасне в практичному та естетичному сенсі академмістечко. Затишне.

І взагалі скептики вже притихли: адже вуз відбувся, впевнено завойовує гарний імідж, має своє «обличчя», яке вирізняє його з-поміж інших: у старовинних стінах — найсучасніше електронне начиння; викладають українською та англійською; замість семестрів триместри; діє рейтингова система оцінювання знань студентів, яка стимулює їх працювати впродовж триместру, а не лише під час сесій; спудеї ведуть дослідницьку роботу; виїжджають на навчання та стажування за кордон і, як правило, показують там відмінні знання — входять у п'ятірку кращих студентів... Вони, без перебільшення, — інтелект, гордість і майбутнє нашої України, про що ще чотири століття тому мріяв засновник академії князь Василь-Костянтин Острозький, для чого, зрештою, і відроджувався вуз у древньому Острозі. До слова, у Парижі ректору Ігорю Пасічнику за нові навчальні технології було вручено Міжнародний знак якості міжнародного трейд-клубу.

Світлана ПИСАРЕНКО.
Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Світ знань у книгах — і файлах

В музеї академії є таємничий колодязь...

 У Парижі ректору Ігорю Пасічнику за нові навчальні технології було вручено Міжнародний знак якості міжнародного трейд-клубу

За контактами і контрактами йдуть інвестиції

Серед країн ЄС Австрія посідає третє місце як споживач українських товарів і шосте — як постачальник своїх товарів до України. Крім того, Австрія — четвертий за обсягом наш європейський інвестор. Важливу роль у розвитку ділових контактів між нашими країнами відіграють австрійські економічні місії, які проходять в Україні з 1992 року. Їхньою організацією займається Бюро торгового радника Посольства Австрії в Україні і його глава пан Крістіан ГЕССЛЬ погодився відповісти на кілька запитань «ГУ».

— Який механізм роботи австрійських економічних місій в Україні? І що можна сказати про результати цієї діяльності?

— В Австрії ми знаходимо бізнесменів, яких цікавить співпраця з Україною, і Бюро бере на себе організацію їхнього візиту сюди: чартерні авіаперельоти Україною, оренда залів, складання графіку зустрічей. Зазвичай до місії входить близько 30 підприємців, 70 відсотків з яких — це бізнесмени, котрі уже працювали в Україні, і 30 — ті, хто приїздить сюди вперше. На початку червня ми організували чергову місію. Відбулися зустрічі в Запоріжжі, Рівному, Вінниці. У кожному з цих міст у майже 150 різних українських підприємств наш приїзд викликав жвавий інтерес, що вилилося в більш як 400 різних зустрічей. А всього відбулося близько тисячі індивідуальних зустрічей протягом тижня. Хочу зазначити, що в складі цієї місії поруч з відомими фірмами в Україні побував і один з найсолідніших банків Bank Austria Creditanstalt.

Що стосується результатів, то п'ятдесят відсотків бізнесменів, які побували минулого місяця в Україні, впевнені, що найближчим часом підпишуть один чи два контракти. Я гадаю, це висока результативність. Тепер наприкінці вересня ми збираємося до Одеси, Сімферополя та Луганська. Угоду з місцевими партнерами вже маємо. Судячи з активності австрійських підприємств і кількості уже отриманих заявок, думаю, що у вересневій місії братиме участь понад 30 осіб.

У кожній делегації є кілька людей, які приїздять, щоб найперше зібрати інформацію про країну, рівень її економіки. Однак більшість учасників місії активно шукають в Україні партнерів, щоб продати свої товари чи купити українське. Практично всі, хто давно й успішно працює на українському ринку, починали з торгівлі, а потім шукали можливості для виробництва частки своєї продукції тут. Приміром, одна велика австрійська компанія протягом двох років купувала у Вінницькій області концентрат яблучного соку. Потім вирішили, що його якість можна поліпшити: австрійці поставили сюди своє обладнання, створили СП. А згодом вирішили розширити виробництво, і в Україні з'явився новий гарний завод. Тепер партнери втілюють у життя нові аграрні проекти. Я вважаю цей приклад досить показовим: спочатку з'являються торгові контакти, а потім вони посилюються і перетворюються на інвестиційні проекти.

— Скільки підприємств з австрійськими інвестиціями працює в нашій країні і якої ви думки про інвестиційний клімат в Україні?

150 мільйонів доларів інвестицій... Приблизно 30—40 великих підприємств. А клімат визначають прибутки, отримані від інвестицій. Україна — це країна, в якій, якщо проект виходить, то це прибутково. Та щоб усе вийшло, треба здолати чимало труднощів. В Австрії дуже мало знають про Україну, зате багато чули про проблеми, тому не всі бізнесмени хочуть розв'язувати тут бюрократичні шаради. Але ті, хто відважився на це, успішно працюють. Не додає привабливості і не дуже стабільна економічна ситуація. Тому не обходиться без скарг. Приміром, на несвоєчасне повернення ПДВ. Дратує і візова політика, яка щоразу змінюється. Всі ці труднощі легше долати великим інвесторам, в яких є люди, що займаються розв'язанням питань, що не мають прямого відношення до виробництва. А малому і середньому підприємцю супутні проблеми дуже заважають, бо відволікають від основної роботи. Однак я останнім часом не чув, щоб австрійські фірми йшли з українського ринку.

— Як би ви оцінили товарооборот між нашими країнами?

— Він дуже динамічно розвивався 2000-го та 2001 року. Нинішнього — зростання уповільнилося, але все-таки зріс порівняно з минулим роком на 6 відсотків. Ми прогнозуємо, що нинішнього року в середньому товарооборот збільшиться на 15—20 відсотків.

— Після квітневого семінару в Ужгороді «Санація і будівництво малих гідроелектростанцій», про який писав «ГУ», минуло вже кілька місяців. Чи реалізується пілотний проект відновлення австрійцями однієї з українських малих ГЕС?

— На жаль, ми ще не отримали від української сторони відповіді на запитання, яку саме станцію відновлювати. Ми маємо інтерес, маємо інвестора. Він хоче цей об'єкт придбати, поставити там сучасне обладнання і показати, з метою продовження співпраці, який зиск можна отримувати від використання малих ГЕС. Ми про цей проект не забули, цікавимося. Причини мовчання українських партнерів, сподіваюся, об'єктивні — вибори, травневі свята, формування нового парламенту.

Яна СТАДІЛЬНА.

Міністр оборони без пістолета

Глава оборонного відомства Грузії Давид Тевзадзе загубив табельну зброю, коли разом із охоронцями вибирався із свого автомобіля, який тонув в озері. Його водій не впорався з управлінням, і джип злетів з автотраси в озеро. Пошук пістолета міністра безуспішно триває уже два тижні, до нього вже приєдналися сапери з міношукачами.

А ти не льотчик!

У Майамі було заарештовано прийомного сина президента Іраку Саддама Хусейна. Він приїхав до США з Нової Зеландії для проходження курсів авіапілотування. При цьому він порушив правила в'їзду в країну — в нього не було візи. Ймовірно, юнака буде депортовано.

ФОТОФАКТ

Фото АП.

У Буенос-Айресі відбулася багатотисячна демонстрація протесту проти вбивства поліцейськими двох молодих людей минулого тижня. Маніфестанти прямували до будівлі уряду Аргентини, скандуючи «Вбивці, вбивці!». Антипрезидентські настрої зростають, і серед претендентів на посаду нового глави називають навіть футболіста Дієго Марадону.

Хто найвільніший у невільному світі?

Лауреат Нобелівської премії в галузі економіки Мілтон Фрідман опублікував дослідження про «ступінь економічної свободи» у світі й звернувся з цього приводу до керівників країн «великої вісімки».

На думку М. Фрідмана, свобода в економіці має безпосереднє відношення до боротьби з бідністю і тероризмом. Адже «всі нації, що стоять за міжнародний тероризм, відчувають брак економічної свободи.

Нобелівський лауреат розробив методику, за якою цю саму свободу можна відбити в балах від 1 до 10. Що більша цифра, то більше «економічної свободи». До формули включено 37 показників: розмір держсектора, втручання держави в діяльність суб'єктів ринку, рівень захисту приватної власності, свобода пересування товарів і капіталів тощо.

На основі цієї методики канадський Frazer Institute вже вдруге провів дослідження ступеню економічної свободи в різних країнах. Перші місця посіли Гонконг (8,8 бала), Сінгапур (8,6) та США (8,5). Замикають список Гвінея-Бісау, М'янме та Республіка Конго (3,2 бала). Між 8,8 та 3,2 балами й коливаються показники 123 країн. Зазначимо, що з колишніх республік СРСР у дослідження включено лише Росію, Україну та держави Балтії. Деякі країни (наприклад, Куба, Північна Корея) не включено через відсутність даних. Дані решти країн порівнювали станом на 2000 рік.

Естонія посідає в списку 35 місце (7,1 бала), Латвія — 47 місце (6,8 бала), Литва — 60 місце (6,5 бала). Порівняно з аналогічним дослідженням 2000 року (дані за 1995 рік), ці країни демонструють швидке просування до вершини списку: Латвія — плюс 30 місць, Естонія — плюс 25, Литва — плюс 15.

Росія в «списку Фрідмана» посідає 116 місце (4,7 бала), Україна — 119 місце (4,5 бала). Нещодавно Росію визнали країною з ринковою економікою. Однак, на думку Frazer Institute, її низький рейтинг є результатом слабкої монетарної політики, нерозвинутості банківського сектора, фінансових ринків тощо. Економічні реформи в Росії тривають, але й інші країни не стоять на місці (приклад країн Балтії показовий щодо цього). Парадоксально, але економічна лібералізація в Росії гальмується наявністю в неї значних сировинних ресурсів, що не дає змоги належної мірою розвивати інші галузі господарства. Підтвердженням цьому є те, що рейтинги «економічної свободи» максимальні у країнах, які не мають природних ресурсів.

Як казав генералісимус Суворов, перемагати треба не числом, а вмінням.

Володимир СТРОЙ.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Вашингтон*

Бомбардування було заплановано

Напад американських ВПС на афганське село, внаслідок якого загинуло 44 особи, котрі гуляли на весіллі, був частиною організованої воєнної операції, спрямованої на знищення бійців руху «Талібан». Про це заявили офіційні джерела в Пентагоні. За кілька днів до бомбардування в цьому районі підрозділи американських та коаліційних афганських військ вступали в перестрілки з учасниками терористичних загонів.

■ *Нью-Йорк*

Мандат продовжено

Рада Безпеки ООН у середу одноголосно проголосувала за продовження на 12 днів мандата поліцейського корпусу міжнародних сил у Боснії. США, погодившись з продовженням мандата, відклали свою вимогу про цілковитий імунітет американських миротворців перед Міжнародним кримінальним судом.

■ *Франкфурт-на-Майні*

Винні швейцарці?

Родичі загиблих в авіакатастрофі прибули з Уфи на південь Німеччини на місце трагедії. Жоден із них не братиме безпосередньої участі в процесі розпізнання жертв. Тим часом авіадиспетчерська служба Швейцарії повідомила, що в момент зіткнення російського Ту-154 з транспортним «Боїнгом» наземну систему оповіщення про критичні ситуації було відключено на запланований профілактичний ремонт.

■ *Токіо*

Мішень для терористів

Японію незабаром має залишити судно з вантажем ядерного палива, яке може стати плавучою мішенню для терористів. Ядерний вантаж повертається до Великої Британії, звідки він прибув, бо було виявлено, що документація на нього підробна. Грінпіс стверджує, що вантаж містить таку кількість плутонію, що її вистачить для 50 ядерних бомб.

■ *Пекін*

Трагедія на шахті

Внаслідок вибуху газу на вугільній шахті в провінції Фуцзянь 39 шахтарів залишилися під завалом. Рятівники вважають, що надії на виживання людей практично немає. Причина аварії — погана вентиляція повітря і зношеність застарілого обладнання.

■ *Рига*

Завтра він стане зятем

Два африканські музиканти подали в суд на вкрай праву політичну партію Литви за те, що їх обманним шляхом залучили до зйомки в расистській телерекламі. В рекламному ролику латвійської Партії свободи, яка виступає проти імміграції та вступу Латвії до Євросоюзу, два африканці позують перед латвійським монументом Свободи. Один із них, одягнений в латвійську воєнну форму, цілує латишку, що супроводжується титрами: «Сьогодні він захищає вашу країну, а завтра може стати вашим зятем».

■ *Київ*

Школа для адвокатів

Завершила роботу літня школа з питань застосування та тлумачення Європейської конвенції з прав людини (ЄКПЛ). Цей унікальний за фаховим рівнем та інтенсивністю захід увінчав півторарічний тренінг, який проводили Консультативне бюро з прав людини Спілки адвокатів України та Британський правозахисний центр Інтерайтс для адвокатів з багатьох регіонів нашої країни. Вони відпрацьовували практичні навички всіх стадій підготовки справ до розгляду в Європейському суді з прав людини (ЄСПЛ), оволодівали тонкощами стратегії, тактики та юридичної техніки, необхідними для успішного ведення справ. Роботою школи керували співробітники Секретаріату Європейського суду з прав людини, знані зарубіжні та вітчизняні юристи, що спеціалізуються на прецедентному праві ЄСПЛ. Дипломи учасникам тренінгу вручив адвокатам посол Великої Британії пан Роланд Сміт. Не дивно, адже саме посольство Великої Британії надало фінансову допомогу для піднятття діяльності Консультативного бюро з прав людини САУ на якісно новий рівень.

На знімку: британський посол Роланд Сміт **(у центрі)** і директор східноєвропейської програми Інтерайс Борислав Петранов **(праворуч)** вручають дипломи випускникам школи.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Страус — курка вже не екзотична

Птахи ці належать до родини курячих. Та у дорослому віці африканські страуси мають зріст два метри вісімдесят сантиметрів і важать півтора центнера. Яйце такої «курочки» тягне до півтора кілограма — уявляєте, яка яєчня виходить! Тож рік тому ***Степан МИТРОВИЧ (на знімку), один з піонерів фермерства на Закарпатті*** *із села Часлівці поблизу Ужгорода, взявся за їх вирощування.*

Першим моїм наміром було бажання розповісти про екзотичних для наших країв птиць. Та розмова наша вийшла за ці вузькі рамки. Бо йшов Степан Іванович до свого задуму, спотикаючись об пороги реформ на селі, і шлях його — типовий для багатьох українських фермерів. Долає він його і зі спортивною злістю, і з певною фантазією.

«Ми можемо розраховувати лише на себе»

Дванадцять років тому, коли було проголошено курс на формування у «горбачовській» державі вільного господаря, Степан Митрович, тодішній 45-річний начальник овочівницького цеху колгоспу імені Калініна, разом з вісьмома своїми однодумцями звернувся до Ужгородської районної ради із заявою взяти у власність землю. Щоб стати вільним господарем.

— Сесія райради, що відбулася у липні дев'яностого року, наші заяви задовольнила, — розмотує клубок своєї непростої фермерської історії Степан Іванович. — Влада в районі була тоді розумна і всебічну підтримку дістали ми в багатьох інстанціях. Я клопотав про виділення тридцяти гектарів, інші — десяти-п'ятнадцяти. Але в селі нам поставили умову: віддати половину землі на паї односельцям, а згодом нам виділять решту. Так у мене залишилося 15 гектарів. Решту п'ятнадцять отримав через півтора року, ще п'ятнадцять орендую. Тридцять п'ять гектарів узяв у збанкрутілого тепличного господарства, де колись працював, бо жаль було дивитися, як усе там занепадає і пропадає. З теплицею спочатку не пощастило, бо на колишньому господарі висіли борги за газ. Лімітів на паливо я тієї зими не отримав. А тут ще небувалі для наших місць сніги випали. І хоч без перепочинку звільняли від них город під дахом, прямі збитки від зруйнованих конструкцій сягли півмільйона гривень. Ще й дотепер ремонтуємо. І водночас вирощую ранню картоплю, котру вже в червні реалізовую. Після цього висаджую пізню капусту. Є також помідори, огірки, інша городина.

— А кошти? Держава дала кредит? — запитую.

— Ні. Перший і, напевно, останній я взяв тоді, коли треба було купити трактор. Наша кредитна система така складна, що краще не зв'язуватися. П'ятнадцять видів усіляких папірців треба оформити, а коли працювати? Адже я і сіяч, і комбайнер, і зоотехнік, і бухгалтер — на селі треба все вміти і всюди встигати, інакше нічого не вийде. А теплицю й ще дещо придбав, вигравши в Угорщині тендер із приватизації. Отримав там солідний безвідсотковий кредит. Виручили й зернові. Закупівельні ціни на той час були високі, а я менш, як п'ятдесят центнерів з гектара не збирав. В окремі роки виходило і по сімдесят. По п'ятдесят матиму зерна озимих і цього літа. Але за тридцять—сорок копійок кілограм продавати не збираюся. Поміркуймо, скільки нині коштує насіння, пальне, у що обходяться добрива, не кажучи про утримання техніки. Маю намір розширити тваринництво — буде на корм худобі. І маю надію, що держава врешті-решт повернеться обличчям до свого годувальника і що в Україні будуть розумний парламент і міцний уряд.

Дві третини угідь фермер зайняв під зернові, решту — під кормові й випаси. Має також два ставки, один уже зарибнив. І все ж головним напрямом є молочне тваринництво.

— Починав з кількох корів, а в дев'яносто шостому році як кращий фермер був заохочений Міністерством сільського господарства шістьма нетелями гольштинсько-фризької породи. Везти їх довелося аж із Дніпропетровщини своїм коштом. Обійшлося транспортування в солідну копійку. За такі кошти міг би, напевно, і вдома купити. Але нині це основа мого молочного стада, яке збільшилося до шістдесяти корів. Узимку надоюємо не менш як десять кілограмів від кожної, а влітку, в пору великого молока — і по п'ятнадцять. Жирність набагато вища за базисну. Молоко відправляю на міні-молокозавод «Настуня», що в кількох сотнях метрів від ферми. Можливо, вдасться налагодити і власну переробку — виготовлятиму твердий сир. Це на випадок, якщо закупівельні ціни на молоко стануть для мене вкрай дискримінаційними. А тому — неприйнятними.

— Степане Івановичу, як усьому цьому даєте лад?

— У гарячу пору мені допомагають фермери-однодумці й родина. Перших виручаю безкоштовно технікою — маю сівалку, зернозбиральний та кукурудзозбиральний комбайни, інші знаряддя. Але сію і жниву сам — і на своїх, і на їхніх угіддях. Щодо других, то родина наша велика: дружина, дві доньки, зять, сват, сестра дружини з чоловіком та інші — усього п'ятнадцять. Сім'я наша поповнилася — узяв трьох хлоп'ят зі школи-інтернату. З родиною розраховуюся зерном, картоплею, городиною, а також яловичиною та свининою. Їх це задовольняє.

— Свого часу ви були головою асоціації фермерів Закарпаття.

— Так. Аж шість років. Проте не мала наша асоціація найелементарнішого. Навіть на ксерокс, щоб розмножувати необхідні документи, пускали шапку по колу. Тож фермери, попри запевнення з боку держави в її непереборній любові до них, мусять собі раду давати самі. У вищих інстанціях не раз доводилося чути: ви — не підрозділ АПК, а підприємці. От і крутіться, бізнесуйте, розвивайтеся й державу годуйте. Ось ця сорочка, що на мені, придбана кільканадцять років тому в Болгарії. Донька часто жартує: понови, татку, гардероб. А мені байдуже. Кожну копійку вкладаю у справу й хочу довести, що в цьому житті чогось вартий.

— Тому й узялися за розведення страусів?

«Пташенята ці потребують такої самої уваги, як немовлята»

— Усе розпочалося шість років тому, — згадує Степан Іванович. — Поїхавши у Дебрецен на виставку «Фермер-експо», ми з виноградівським колегою Олександром Пелешкеєм, на жаль, нині покійним, зацікавилися цими екзотичними птахами і вирішили спробувати розводити їх на Закарпатті. Проте лише торік мені вдалося придбати шість яєць. Кожне з них коштує до ста умовних одиниць. У разі, якщо пташеня не вилупиться, то яйце поміняють. Змайстрував інкубатор і через сорок два дні курчаточка проклюнулися. Через недогляд і за браком досвіду двох втратив і тепер, як бачите, у вольєрі лише четверо страусів. Пташенята потребують особливої уваги. Кістки їхніх ніг важко витримують вагу тіла і на гладкій поверхні можуть розчахнутися. Але вже маю досвід, а страуси мої акліматизувалися. Цієї зими в основному утримуватиму їх під навісом, на відкритому повітрі, давши глибоку підстилку. Витримують вони навіть двадцятип'ятиградусні морози.

— Чим ви більше керувалися — екзотичними чи суто практичними інтересами?

— Здоровим глуздом. Курка страуса починає відкладати яйця на третьому році життя і протягом року може знести від сорока до дев'яноста яєць. Нехай із них проклюнеться п'ятдесят пташенят, а за рік страус набирає півтора центнера ваги. Легко підрахувати, скільки м'яса дасть одна самка, адже за життя вона несе десь півтисячі яєць. Важлива деталь: м'ясо страуса за смаком схоже на телятину, але не містить холестерину. Нема його і в яйцях. Кожне з них сягає півтора кілограма. Скільки курячих треба на такий омлет? Отже, в одній, так би мовити, особі маєш і м'ясну, і яйце-ферму. І ще одне. Страусам, на відміну від великої рогатої худоби, губчаста енцефалопатія не загрожує. Це нині особливо актуально.

— Але цим страусині достоїнства, мабуть, не обмежуються?

— Безперечно. Страусяча шкіра чудово вичиняється і фарбується, а ще вона м'яка і годиться для виготовлення жіночих сумочок, пошиття спідниць чи навіть суконь. Та й пір'я цінується.

— У харчах, себто кормах, птахи ваші розбірливі?

— Вони — травоїдні. Особливо ж полюбляють люцерну. Додаю до їх раціону висівки та зерно, але у зовсім незначних кількостях.

— І в скільки обійшовся б гурманові кілограм м'яса?

— Приблизно у п'ятдесят-шістдесят гривень. Саме стільки коштує кілограм в Угорщині. Але за інтенсивного і масштабного розведення страусів ціну можна зменшити вдвічі, а то й більше.

— Про агресивність цих потужних птахів ходять легенди, мовляв, ударом ноги страус може вбити коня. Не страшно їх доглядати?

— Удар ноги в них справді потужний. Але, як правило, застосовується він з боку півнів за потреби захисту їх подруг чи гнізда. Вам, напевно, відомо, що гніздо доглядає не мама, а батько? Що ж до агресивності, то спробуйте самі, — подав пучок трави Степан Іванович.

— Так він мені руку до ліктя відкусить, — відмовляюся.

— Чим? — чую у відповідь. — Страуси — створіння беззубі, — на все подвір'я розлігся сміх фермера.

Я годував цю майже триметрову півторацентнерну птицю, мов голуба — з руки. Й нічого не трапилося. Інакше цей матеріал до читача не дійшов би...

Іван ГУДЗОВАТИЙ.
Село Часлівці
Ужгородського району
Закарпатської області.
Фото автора.

АКТУАЛЬНО

Підкоректувала жнива стихія

Ось-ось Тернопільщина почне жнивувати. Належить зібрати 955 тисяч тонн зерна. Хліба стоять непогані, але жнива не будуть легкі: третину зернових доведеться збирати роздільно. Техніку райони позичатимуть один в одного, бо старенькі «Ниви» вкрай спрацьовані, а сучасних зернозбиральних комбайнів обмаль. У Чортківському районі, наприклад, у дванадцяти селах нема жодного комбайна. Подекуди навантаження на комбайн становитиме більш як 200 гектарів. Істотні корективи внесла негода. Грозові дощі з градом, що пронеслися областю наприкінці червня, збили хліб на 30 тисячах гектарів. Особливо постраждали Підволочиський і Збаразький райони. Тільки товариству з обмеженою відповідальністю «Україна», що у Підволочиському районі, завдано шкоди на п'ять мільйонів гривень. Поля, на яких стіною стояла пшениця, розкошували цукрові буряки, які тут вирощують за німецькою технологією, тепер чорніють. «Україна» — одне з найсильніших господарств області — торік мало 1,8 млн. грн. прибутку, а тепер —збитки. А що вже казати слабшим господарствам...

Голова облдержадміністрації Іван Курницький звернувся до Прем'єр-міністра України Анатолія Кінаха з проханням виділити з резервного фонду 21 мільйон гривень. Бо стихія зашкодила не тільки полям, а й людям: з більш як трьохсот будинків знесено дахи, вибито шибки. Лише для Підволочиського району потрібно по вагону шиферу і скла, три вагони дерева.

Марта ЛІТИНСЬКА.
Тернопільська область.

Суд може вирішувати, а «Мерседес» — їздити...

ЗА ЛИСТАМИ ЧИТАЧІВ

На в'їзді до Донецька машину Ірини Самарської, мешканки Сіверськодонецька, що на Луганщині, зупинили. Оглянули, перевірили у власниці документи. І... забрали автомобіль. Ірина не мала сумнівів: сталася помилка.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

«Мерседес» подружжя Самарських придбали уживаний. Тому припускали, що у правоохоронців могли виникнути претензії до колишнього власника, в якого було куплено авто. Та Самарські помилилися. Претензії стосувалися безпосередньо їх. У Ірини було вилучено машину за підозрою викрадення її у мешканця Донецька Павла Єргана. Отже, Самарська потрапила у поле зору правоохоронних органів. І нічого доброго їй це не віщувало.

От уже протягом чотирьох років вона намагається довести, що машину в неї вилучено незаконно. І незаконно передано Павлові Єргану. За час розгляду справи в судових інстанціях проведено експертизи, змінювалися слідчі, витрачено гроші і написано скарги, у тому числі до високих інстанцій. Хоча історія могла закінчитися ще у квітні 2000 року. Тоді Ворошиловський районний суд Донецька визнав за Самарською право власності на автомобіль «Мерседес-бенц», зобов'язавши Павла Єргана повернути його власниці. Та історія мало що не закінчилася, а вийшла на новий виток.

Доказів на користь Самарської, здавалося, вистачало. Приміром, було встановлено, що на підставі довідки-рахунку № 682468 за 15 січня 1994 року Павло Єрган через комісійний магазин «Спортек» придбав авто марки «Мерседес-бенц» (номер двигуна 0291210213705 і номер кузова WBA 1241251 B 745832, 1992 року випуску, колір «дипломат»). Вказаний автомобіль того самого дня, згідно із заявою Єргана було взято на облік на його ім'я у МРЕВ № 1 ДАІ УМВС у Донецькій області, і йому було надано державний номер Н 7774 ЯН, з видачею техпаспорта. Це підтверджено документами. Далі, як сказано у кримінальній справі, у жовтні 1994 року цей автомобіль у Єргана було вкрадено, і, за даними ДАІ, машина саме з такими номерами агрегатів значилася у системі «Викрадення» з 1994 року. Але 1996 року знято з обліку у зв'язку з тим, що її знайшли.

А «Мерседес-бенц» Самарської було зареєстровано МРЕВ УДАІ України в Луганській області у жовтні 1997 року, і номер кузова мав такий: WDB 1241251 B 716382. Зіставте номери і дати і переконаєтесь — зовсім інше.

■ ■ ■

Установлено, що кузов цього автомобіля міняли двічі...

■

Як випливає із висновків повторної експертизи Київського НДІ судових експертиз, на момент затримання автомобіля Самарської (марки «Мерседес-бенц» з державним номером 103-10 АМ) на кузові можна було візуально розрізнити номер WDB 1241251 B 716382. Цей номер було визнано фальшивим. І, на думку експертів, його нанесено в останню чергу. До того ж установлено, що кузов цього автомобіля міняли двічі...

На підставі численних доказів суд закріпив за Ириною Самарською право її власності на «Мерседес-бенц». Та Павло Єрган їздив собі на «Мерседесі», цілком переконаний, що експлуатує свої «рідні колеса». Він зігнорував іще два рішення суду, згідно з якими мав повернути авто. Свою позицію Павло Євграфович пояснює так:

— Донецька обласна прокуратура встановила, що «Мерседес-бенц» — моя машина. А те, що суд виніс інше рішення, — не моя проблема. Хай суд з прокуратурою самі розбираються. Щодо Самарської, то хай має претензії до того, хто продав їй вкрадену в мене машину.

Ірина Самарська, у свою чергу, вважає, що прокуратура Донецької області і Ворошиловського району щоразу намагаються знайти всілякі хитрощі, щоб не повертати їй автомобіль. Але є рішення суду, тож треба його виконувати.

І Самарська, і Єрган заявляють про своє законне право на «Мерседес». Почуття кожного з них можна зрозуміти. Машина — не бляшанка з консервами, вона коштує грубі гроші.

Ситуація, на жаль, типова для нашого часу. На думку начальника відділення розшуку УДАІ УМВС України в Луганській області майора міліції Євгена Глобіна, виникла вона через недосконалість українського законодавства. Кримінально-процесуальний кодекс, приміром, супе-

■ ■ ■

Машина — не бляшанка з консервами, вона коштує грубі гроші.

■

речить статті 149 закону України про власність. Виконання судових рішень покладено на державну виконавчу службу. А вона не має механізму реалізації норм, передбачених законом. Відсутність системи страхування транспортних засобів — іще одна причина виникнення таких конфліктів. Якби машина Ірини Самарської була застрахована, отримана компенсація до певної міри пом'якшила б втрати. На жаль, система страхування транспортних засобів тільки починає розвиватися.

По суті, Ірина Самарська позбавлена можливості повною мірою обстоювати своє право власності. Поясню, чому. Євген Глобін звертає увагу на такий важливий момент. Під час затримання машини слідчий мав винести постанову про анулювання реєстрації, вилучити державні номери, технічний паспорт і передати їх за місцем реєстрації затриманого автомобіля. Тобто в місто Сіверськодонецьк Луганської області. Документи зі змінами повинні були повернути власникові, а машину — відправити на штрафний майданчик, де вона мала перебувати, аж поки її власник не доведе в суді, що має на неї право. Машина не пройшла таку процедуру. Її одразу віддали Павлові Єргану «на зберігання» (!). І це було перше грубе порушення закону, яке лягло в основу всього конфлікту.

Ситуація навколо спірного «Мерседеса» виходить далеко за рамки окремого випадку. Ірина Самарська і Павло Єрган, як і багато інших, стали жертвами недосконалої законодавчої бази. А також відносин, які склалися між двома інстанціями, покликаними стояти на сторожі закону: суду і прокуратури. І це, на жаль, також трапляється сьогодні...

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

НАПИШУ ВАМ І Я

Збережіть для віків!

Звертається до вас 77-річний вчитель-краєзнавець з волинського містечка Торчин Луцького району Григорій Гуртовий. Цього року виповнюється 450 років від початку будівництва Хортицької фортеці. Ще хлоп'ям ходив я босими ногами по козацькому січовому острову Хортиця, а мій дідусь Карпо Карпович розповідав, що наш прадід у 1772 році був полковником Самарської паланки Запорозької Січі. Дідову оповідку підтвердили архіви, до яких я звертався.

Для мене, громадянина України і козацького праправнука, Хортиця дорога ще й тим, що першу відому в історії козацьку Січ будував волинський князь, гетьман Дмитро Вишневецький.

Але не це головне. Нині з козацької святині Хортиці вчиняють глум — проектують будівництво через заповідний острів багаторядного мосту. Сюди прийдуть бульдозери і руйнуватимуть культурний шар: міситимуть гусеницями те, що має зберегтися для віків. Мало того, цей дикий задум освячено високим дозволом. Закласти в будову так званий перший камінь запросили Президента.

Пане Президенте, зупиніть це неподобство! Є «Положення про Національний заповідник Хортиця», є положення «Про природно-заповідний фонд України»... Невже ваші радники не довели до вашого відома думку багатьох істориків, археологів, що багаторядна автострада через Хортицю знищить козацьку святиню?

Це не перше посягання на острів. У 80-ті роки запорізьким керівникам також свербіли руки спорудити мости через заповідник. Тоді ініціаторів будови зупинили пікетувальники і журналістські гострі статті. Краєзнавці Луцького, Іваничівського, Локачинського, Рожищенського й інших районів Волині сподіваються, що й цього разу переможе здоровий глузд (не в комерційному, а національному розумінні!) і любов до України.

Григорій ГУРТОВИЙ.

Торчин Волинської області.

Батьки подарували двох полярників

У Зінківському районі на Полтавщині є село Батьки. Минулого року краяни проводжали до далекої, загадкової Антарктиди свого односельця Віктора Омельченка. Так само, як і дев'яносто років тому проводжали його діда Антона — першого українця-полярника, якому випало щастя бути учасником легендарної експедиції Роберта Скотта.

Провівши більш як рік на антарктичній станції «Академік Вернадський», нині онук Віктор повернувся. За цей час сталося чимало змін у селі. Приміром, улюблена вівчарка Граф настільки забула свого господаря, що категорично відмовилася пускати його на поріг рідної оселі.

Зате господар на пам'ять не нарікає: йому є що розповісти односельцям. Віктор обіймав посаду системного механіка. Він забезпечував опріснення води, постачав її та тепло для потреб станції, здійснював столярні та слюсарні роботи. Коли ж випадала вільна година, займався улюбленою справою — риболовлею.

Досить часто доводилося йому чистити снігові замети, за якими міг сховатися двоповерховий будинок. А інколи погода так розгулювалася, що Віктор змушений був ходити, тримаючись за канат.

Онукові Антона Омельченка не доводилося голодувати. В гігантських холодильниках зберігалося достатньо овочів і фруктів, а в морозильних камерах — великі запаси м'ясних і рибних продуктів. Та все одно тривожним було очікування криголамів, котрі місяцями не могли пробитися до станції.

Полярне життя позаду. У далекій Антарктиді одна з бухт носить ім'я діда, а на самій станції зберігається старе фото — Антон з кіньми. Керівництво Українського антарктичного центру замислило поставити йому пам'ятник.

Володимир СЕМЕНО.

Полтава.

ФОТОДИВО

Ходить по городу ось такий гарбуз-велетень. Обхват величезного плоду — понад два метри.

Іван ПІДЛИСЕЦЬКИЙ.

Коломия Івано-Франківської області.

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Тепло сердець і рук доброта

Радує, що в Україні є ще медичні працівники, які свято дотримуються клятви Гіппократа. Серед них колектив Львівської обласної лікарні відновного лікування, де головним лікарем працює Ярослав Шевчук. Медики своїми стараннями і знаннями допомагають пацієнтам позбутися багатьох хвороб. Усім відомо, що лікують не лише медпрепарати, а й вчасно сказане добре слово. Тож за тепло сердець і доброту рук спасибі усім працівникам цієї лікарні. І дуже прикро, що у Верховній Раді на посаду голови Комітету з питань охорони здоров'я претендентів було мало. Воно й не дивно, адже ланка ця в державі — найслабша і потребує великих зусиль того, хто відповідає за неї.

Євген та Леся НІКІТЮК.

Львів.

Чародії

Хворобу не кличуть, вона приходить сама. Ось і я захворіла — через катаракту почала втрачати зір.

Болячка така, що сама не минеться, і я наважилася на платну операцію. Плата була помірна. Велика радість у мене — цього листа пишу без окулярів.

Я хочу порадити всім, хто страждає на катаракту: не бійтеся, у нас лікарі від Бога, вони творять диво своїми руками. А якщо хтось боїться, то нехай приїжджає до нашого лікаря Валерія Яковенка, він кожному допоможе повернути зір.

З повагою, Ганна СМИРНОВА.

Бехтери Голопристанського району Херсонської області.

У КАПІТАНА НЕМАЄ КАНІКУЛ

Здається, у безтурботній фотокомпозиції оцей капітан **(фото в центрі)** вочевидь зайвий. Але ні! Перевірці стану пожежної безпеки було присвячено планову поїздку в дитячі оздоровчі заклади Ірпінського району Київської області, організовану Держдепартаментом пожежної безпеки. З кожним заїздом маленьких відпочивальників проводяться спеціальні тематичні бесіди. І, мабуть, саме тому в санаторії «Дубки» дітлахи легко відповідали на каверзні запитання старшого інженера ЗДПО-8 в Ірпені капітана внутрішньої служби Костянтина Головка.

Дитячий заклад «Ластівка» із тубвідділенням був менш гостинним. Хазяям було чого турбуватися: старі або взагалі немає вогнегасників, дерев'яні, не оброблені спеціальною речовиною конструкції, роками не ремонтована проводка. Кажуть, недостатнє фінансування. Але такий стан тут не вважають критичним і заклад не закривають, адже він єдиний такого профілю на Київщині. В разі пожежі збитки можуть бути чималими. І не лише матеріальні. Здається, це добре розуміють у дитячому спортивно-оздоровчому комплексі імені Гагаріна, який належить виробничому об'єднанню «Артем». В його арсеналі — корти, більярд, ігротека, тренажерний зал, кафе, басейн. Проводяться фестивалі і конкурси — отож на сірники і цигарки у дітей просто немає часу. А ще небайдужість дорослих. А це і є найголовнішою запорукою безпечного відпочинку.

Анастасія СИРОТКІНА.
Фото автора.

Андрій Шевченко — найкращий футболіст України

Починаючи з 1991 року, «Голос України» проводить традиційне опитування журналістів, щоб визначити найкращого футболіста нашої країни в сезоні.

Серед наших лауреатів значаться: Геннадій Литовченко, Сергій Шевченко, Ахрік Цвейба, Віктор Леоненко, Андрій Полунін, Андрій Шевченко, Сергій Ребров.

Цього разу на нашу пропозицію відгукнувся 71 журналіст з усіх куточків країни, які представляли друковані видання, інформаційні агенції, радіо і телебачення.

Їм було запропоновано назвати трійку, на їхню

думку, найкращих футболістів у сезоні 2001/2002 років. Легіонерів в українському чемпіонаті до уваги не брали. У списку були прізвища 16 гравців.

За перше місце нараховували три очки, за друге — два, за третє — одне.

Отже, поспішаємо привітати нашого лауреата — нападника італійського «Мілана» і національної збірної України **Андрія ШЕВЧЕНКА,** який удруге поспіль здобув першість, набравши 113 очок! 26 журналістів назвали Шевченка першим, 13 — другим і 9 — третім.

Друге місце — в оборонця лондонського «Арсеналу» і національної збірної України Олега ЛУЖНОГО — 108 очок (22.15.12).

Третім призером став півоборонець донецького «Шахтаря» і української збірної Анатолій ТИМОЩУК — 85 очок (14.17.9).

Наступні місця посіли: Геннадій Зубов («Шахтар») — 41 очко, Андрій Гусін («Динамо») — 26, Сергій Шищенко («Металург», Донецьк) — 21, Андрій Воробей («Шахтар»), Віталій Пушкуца («Металіст»), Віталій Рева («Динамо») — по 7, Віктор Скрипник («Вердер», Німеччина), Ігор Бажан («Таврія») — по 3, Олександр Бабич («Поліграфтехніка»), Дмитро Козаченко (Італія), Володимир Мусолітін («Кривбас»), Дмитро Парфенов («Спартак», Росія), Сергій Ребров («Тоттенгем», Англія) — по 1.

Хто за кого?

Фото Миколи БОЧКИ.

Бєлозьоров Євген («Команда») — Шевченко, Тимощук, Гусін

Бобруєнко Юрій («Україна молода») — Шевченко, Тимощук, Лужний

Бондаренко Сергій (НТКУ Світ спорту) — Шевченко, Лужний, Тимощук

Браницький Віктор («Голос України») — Лужний, Шевченко, Рева

Бутирський Олександр (ICTV) — Тимощук, Зубов, Шевченко

Валерко Валерій («Вечірній Київ») — Тимощук, Шевченко, Лужний

Валерко Олесь («Київська правда») — Шевченко, Шищенко, Тимощук

Васильков Микола (канал СТБ) — Шевченко, Гусін, Тимощук

Вацко Віктор (телеканал «Інтер») — Лужний, Тимощук, Шищенко

Виштак Олександр («1+1») — Шевченко, Лужний, Воробей

Волков В'ячеслав («Команда») — Тимощук, Лужний, Парфенов

Волобуєв Михайло (РЕЙТЕР) — Зубов, Шевченко, Воробей

Востряков Олег («Киевские ведомости») — Лужний, Шевченко, Зубов

Гливинський Олександр (НТКУ Світ спорту) — Зубов, Лужний, Шищенко

Гринь Григорій («Голос України», Полтава) — Лужний, Зубов, Шевченко

Дерепа Сергій (НТКУ Світ спорту) — Лужний, Тимощук, Гусін

Димченко Дмитро («Команда») — Лужний, Тимощук, Шевченко

Дрига Сергій («Команда») — Скрипник, Тимощук, Бажан

Журахівський Олександр (телеканал «Тоніс») — Тимощук, Зубов, Шевченко

Іванченко Віктор («Сегодня») — Зубов, Тимощук, Гусін

Ільченко Дмитро («Спорт-Экспресс», Київ) — Шевченко, Воробей, Гусін

Кадемін Роман («Інтер») — Тимощук, Лужний, Зубов

Каравай Іван («Український футбол») — Тимощук, Шевченко, Шищенко

Карман Юрій («Команда») — Лужний, Тимощук, Гусін

Ковальчук Сергій («Голос України») — Лужний, Шевченко, Зубов

Корзаченко Юрій («Киевские ведомости») — Шевченко, Тимощук, Лужний

Коротков Дмитро («Український футбол») — Тимощук, Шищенко, Пушкуца

Косий Микола («Голос України», Харків) — Шевченко, Гусін, Пушкуца

Кудирко Андрій («Команда») — Лужний, Шевченко, Мусолітін

Кульчицький В'ячеслав («Український футбол», Одеса) — Шевченко, Зубов, Шищенко

Лапченко Андрій («Команда») — Лужний, Пушкуца, Тимощук

Лавренюк Сергій («Голос України») — Лужний, Шевченко, Зубов

Лепетуха Олександр («Український футбол») — Лужний, Гусін, Зубов

Лінник Ігор (2000) — Шевченко, Гусін, Тимощук

Липенко Олександр (радіо «Столиця») — Гусін, Лужний, Тимощук

Липовецький Едуард («Спорт-Экспресс», Львів) — Лужний, Шевченко, Гусін

Лисенко Олег («Команда») — Лужний, Шищенко, Тимощук

Люлька Олег («Український футбол») — Тимощук, Лужний, Козаченко

Малишев Юрій (пресслужба ПФЛ) — Тимощук, Лужний, Шевченко

Маргієв Олексій («Новий канал») — Шевченко, Лужний, Гусін

Мартиненко Анатолій («Український футбол») — Тимощук, Зубов, Шевченко

Матюха Юрій («Факты») — Шевченко, Зубов, Лужний

Меженський Руслан («Комсомольская правда») — Шевченко, Лужний, Рева

Мірошниченко Дмитро («Команда») — Воробей, Лужний, Шевченко

Моторний Микола («Український футбол») — Шевченко, Тимощук, Лужний

Нечипоренко Микола («Голос України», Дніпропетровськ) — Шевченко, Тимощук, Лужний

Никоненко Валерій (прес-служба ФФУ) — Лужний, Тимощук, Рева

Новобранець Валерій («Команда») — Тимощук, Шевченко, Лужний

Омельяненко Артем («Команда») — Тимощук, Шевченко, Лужний

Панфілов Олександр («Український футбол») — Тимощук, Шищенко, Лужний

Пашутинський Євген («Команда») — Шевченко, Шищенко, Тимощук

Пількевич Сергій («Український футбол») — Шищенко, Тимощук, Лужний

Полховський Сергій (прес-служба ФК «Динамо», Київ) — Лужний, Гусін, Рева

Радовський Данило («Команда») — Шевченко, Лужний, Рева

Рекунов Валерій («Робітнича газета») — Тимощук, Гусін, Шищенко

Сай Юрій («Факты») — Шевченко, Тимощук, Лужний

Самоткан Юрій («Український футбол») — Шевченко, Тимощук, Лужний

Свірін Руслан (телеканал «Інтер») — Лужний, Бажан, Олександр Бабич

Семененко Олексій (прес-служба ФК «Динамо», Київ) — Шевченко, Зубов, Гусін

Сердюк Олександр (прес-служба ФК «Динамо», Київ) — Лужний, Шевченко, Гусін

Сівак Олег («Команда») — Шевченко, Зубов, Шищенко

Ситник Олег («1+1») — Лужний, Зубов, Шевченко

Фокін Олександр («Команда») — Лужний, Пушкуца, Шевченко

Франков Артем («Футбол») — Зубов, Лужний, Пушкуца

Фришко Олександр («Футбол») — Шевченко, Тимощук, Гусін

Хоменко Віктор («Голос України», Сімферополь) — Шевченко, Лужний, Ребров

Шахов Андрій («Футбол») — Зубов, Рева, Шищенко

Шахрай Роман («Український футбол») — Шевченко, Лужний, Шищенко

Шумейко Олег (телеканал «Інтер») — Лужний, Шевченко, Тимощук

Щербак Юрій (Укрінформ) — Шевченко, Зубов, Гусін

Яворський Анатолій («Сегодня») — Лужний, Тимощук, Зубов

У НОМЕР

Корону зберіг

Отже, найкращий — знову Андрій Шевченко! І, либонь, цілком справедливо. Навіть незважаючи на те, що через травми весняна половина сезону пішла у провідного форварда «Мілана» і збірної України навскосяка. Та була осінь, були чудові м'ячі у ворота збірної Вірменії, Білорусі і Польщі, котрі дали змогу нашій країні вийти у плей-оф, а Андрієві — стати найкращим бомбардиром європейської відбіркової зони.

Забивав він і воротареві номер один — Оліверові Кану (на превеликий жаль для нас, той м'яч уже нічого не вирішував, а якби доля судила інакше, то минулої неділі в Йокогамі бразильцям довелося б переграванти когось іншого, а Шева майже напевне став би лауреатом «Золотого м'яча»). Був шедевр футбольного мистецтва у поєдинку з «Ювентусом», котрий визнано голом року в Серії А...

— Дякую за визнання. І — за підтримку. Вона мені вкрай потрібна після такого непростого сезону, — сказав Андрій, коли його вітали з перемогою в журналістському референдумі «Голосу України», —Епідемія травм, яка знову захлеснула «Мілан», не обминула й мене. Травми ніколи не бувають доречні, а тут іще проявилася втома, що нагромадилася протягом останніх сезонів, та й психологічний стан після поразки від Німеччини, самі розумієте, був не надто сприятливий. Та все одно намагався не давати собі хандрити, рвався на поле, хоча лікарі радили ще зачекати. Це означало не тільки не грати, а й не тренуватися. Але, подивившись кілька матчів з трибун, я зрозумів: краще вже відновлюватимусь там, на полі...

— Слідом за вами в опитуванні українських спортивних репортерів названо Олега Лужного і Анатолія Тимощука…

— Гадаю, це справедливо. Олег провів непростий сезон в "Арсеналі", але зробив свій вклад у завоювання «канонірами» чемпіонства і Кубка Англії. Аналогічний «дубль» в Україні зробив донецький «Шахтар», для якого Тимощук, безперечно, — одна з головних постатей.

— А як почуваєтеся одна з головних постатей «Мілана» напередодні старту нового сезону?

— У відпустці постарався відпочити, позбутися спогадів про останні не зовсім вдалі часи. Почав підготовку трохи раніше за всю команду, щоб увійти в потрібний ритм. Адже сезон для «Мілана», по суті, починається з кваліфікації Ліги чемпіонів, де схибити ніяк не можна — не для того ми на фініші минулого чемпіонату за четверте місце боролися. Команду посилено нідерландським напівоборонцем Зеедорфом. Нам із ним, либонь, трохи легше, аніж тим футболістам «россо-нері», котрі брали участь у чемпіонаті світу. Більшість із них повернулися з Далекого Сходу засмучені...

— Ви, здається, вболівали за Скуадру Адзурру?

— Так, і дуже переживав за своїх партнерів з «Мілана» — Мальдіні, Індзагі і Гаттузо. Мені здавалося, що потенціал збірної Трапаттоні надзвичайно високий, у кожному разі 1/8 фіналу для неї — напевне не межа. Гадаю, головною причиною невдачі італійців, так само, як і французів, португальців, іспанців, став важкий сезон, який свинцем зависнув на ногах провідних гравців згаданих команд, що обернулося для кого втомою, для кого — травмами.

— Бразилія заслужено стала чемпіоном світу?

— Звичайно. Сколарі зумів створити чудову команду — налаштовану на перемогу, з широким вибором тактик і наявністю гравців, здатних не тільки втілити на полі задум тренера, а й імпровізувати, стати лідером — в епізоді, матчі чи навіть у всьому турнірі.

— Йдеться про Роналдо?

— Передусім про нього. Я дуже переживав за бразильця, коли він мучився зі своїм коліном. Навіть коли багато хто поставив хрест на його кар'єрі, вірив, що Роналдо обов'язково повернеться. Коли дивишся на гру цього феноменального футболіста, просто не можна уявити собі когось іншого на цій позиції у бразильській збірній. Радий за нього. Радий, що він сказав вирішальне слово саме у фіналі, саме у протистоянні з Каном. У німців такої постаті не знайшлося. Тому перемога бразильців цілком закономірна. І ще приємно, що чемпіоном стала команда, котра, не забуваючи про результат, намагається перетворити футбол на свято.

— Одне слово, вам з партнерами по збірній є на кого рівнятися. Не встигнете озирнутися, а вже й вересень — час старту у відбірковому турнірі до Євро-2004...

— Так, вірмени, звичайно, не бразильці, але й з ними грати буде непрсто. Так само, як і з північноірландцями, і з греками, не кажучи вже про іспанців. Чемпіонат світу вже вкотре засвідчив тенденцію до вирівнювання сил у світовому футболі. З одного боку, це означає, що «прохідних» матчів не буде. З другого — що кожна команда має шанс, треба просто не боятися авторитетів, вірити в себе і в те, що ти робиш. Поки що я зіграв під керівництвом Леоніда Буряка лише один матч — проти Грузії. Та ми з тренером підтримуємо постійний зв'язок, і я бачу, відчуваю, що в нашої команди є перспективи. Є кістяк збірної, є нові гравці, котрі довели у товариських матчах своє право бути запрошеними до національної команди. Зрештою, на нашому боці — досвід попередніх відбіркових турнірів, досвід трьох плей-оф. Невдачі інколи бувають кращою школою, ніж перемоги...

Сторінку підготували
Віктор БРАНИЦЬКИЙ і Віктор ДЕНИСЕНКО.

Театр для очей і для вух

У Херсоні відбувся IV всеукраїнський фестиваль музичних прем'єр «Мельпомена Таврії»

Там побували відомі київські театрознавці Ганна Веселовська та Олександр Клековкін. Їй-бо, слухати суперечку двох науковців про театральні забави — так само цікаво, як побувати на фестивалі...

Про брехливість слова

— Серед балачок, що точилися перед фестивалем, була й така: про брехливість слова. Про брехливість майже будь-якого слова взагалі, а особливо — публічних «високих» освідчень: вітчизні, духовності, демократії і прогресу. Може, саме острах перед брехнею відчували й усі учасники фестивалю. Можливо, цей острах і зупиняв — тоді, коли виникало природне людське бажання освідчитися акторам, художникам, директорові театру, багатьом — поодинці і всім — разом.

— Це риса чоловічого розуму, закріплена у свідомості маскультного суспільства: замість того, щоб говорити про реалії життя і театру, ми ховаємося за загальними балачками. **Відверто кажучи, в мене «острах слова» з'являється одразу, як починають лунати гучні заяви про розвиток духовності та культури в країні. У Херсоні, де вже четвертий рік проводиться оцей фестиваль, не було сумнівів щодо можливостей реального культурного розвитку, і не лише в столиці. Але разом з тим, мистецький рівень більшості українських театрів свідчить, що балачок набагато більше, ніж діла.** Усюди, де справи зрушуються з мертвої точки, ми чуємо про конкретних подвижників-ентузіастів, а не про системний, так би мовити, політичний підхід до культурного розвитку. Отже, для мене найреальніша фігура фестивалю — це директор Херсонського театру Олександр Книга. Я його сприймаю насамперед як творчу особистість, яка буквально творить фестиваль, хоча це й суперечить уявленню про те, що хазяїн у театрі зазвичай головний режисер, а не директор!

— Цілком поділяю ваші почуття, бо й сам давно закоханий в Олександра Андрійовича. Щиро заздрю його легкій ході, святковій посмішці, вмінню гнучко вирішувати найрізноманітніші ситуації, залишаючись собою, і головне — вмінню бути лагідним криголамом. **А що до «загальноприйнятого уявлення» про те, що хазяїном у театрі є головний режисер, воно таки відповідає дійсності, коли, звісно, йдеться не про буквальне ототожнення назви посади і функції, яку реально здійснює** Олександр Книга в очолюваному ним театрі. Адже саме він, а не номінальний художній керівник, диктує художню політику театру. Отже, це проблема не посади, а особистості, котра, намалювавши у своїй уяві якийсь «проект», здійснює його усіма доступними їй засобами. Тому, гадаю, вас зачарове, зваблює і обеззброює саме його особистість, лагідний натиск незухвалої сили, котра знаходить відгук у вашому серці. Втім, не лише у вашому, а й моєму.

Час і хазяїн

— Насправді художню політику театру диктує час, а директор театру або відчуває цей час, або ні. Він же, знаючи забаганки та прагнення пересічного глядача, відчуває необхідність у тому чи іншому сценічному викладі, що ми й побачили у деяких виставах фестивалю. Зокрема, це досить точно виявила вистава Тернопільського театру «Маклена Граса» М. Куліша у постановці Федора Стригуна, яка була відзначена журі у двох номінаціях — «найкраща чоловіча роль» (В. Ячмінський — Згрожек) і «творчий пошук» (виконання акторами театру музичних інтермедій). Спектакль зроблено митцем, який драматично відчуває час, його соціальні проблеми і буквально волає про них. Музичні інтермедії цієї трагічної притчі, на мою думку, ще більше підсилили соціальний драматизм подій, і сьогочасних, і тогочасних.

— Це так і трохи не так, точніше — все абсолютно навпаки. Соромно говорити, але я, на відміну від вас, абсолютно не переймаюся «соціальним драматизмом тогочасних подій». Можливо, це нечемно по відношенню до «мертвих і живих, і ненароджених земляків моїх», та найбільше мене цікавить той простір і час, в якому живу я. І тому митець, що розповідає мені про мій часопростір, насправді розповідає мені ж про мене. **Як жінка, здатна тонко відчувати, ви, сподіваюсь, погодитеся, що не може бути цікавішої розмови для людини?! А коли вже пішла така серйозна розмова — розмова про мене, то кого будуть цікавити забаганки форми?** На початку вистави, як ви пам'ятаєте, режисер жорстко подає глядачеві знак, який ставить цей спектакль в один ряд з поставленою у Львові виставою-скандалом, що її минулого сезону ми бачили у Києві — «У. Б. Н.». Відтак і «Маклена Граса» сприймається (принаймні мною і тими, хто хоча б чув про «У. Б. Н.») як «У. Б. Н.-2», обидві вони об'єднуються в своєрідну дилогію, що й примушує сприймати її не лише як репліку ошуканого громадянина і митця, а й як зухвалу непокору часові. Адже Федір Стригун, як і Олександр Книга, теж прислухається до часу і так само зухвало кидає виклик часові — тільки на свій лад. Обидві вистави — «У. Б. Н.» і «Маклена Граса» хоча й зроблені різними режисерами, але об'єднані постаттю норовливого Федора Стригуна (в «У. Б. Н.» Стригун виконував головну роль, «Маклену Грасу» він ставив). У сьогоднішньому художньому контексті мистецтвом вважається лише примхлива винахідливість, а соціально спрямована вистава обезцінюється, такий норов погано сприймається, а шкода.

— По-перше, будь-який театр — це маніфестація, питання лиш у тім, кому і для чого вона потрібна. Повертаючись до проблеми «брехливості слова», зокрема у театрі, то маніфестація «Маклени Граси» сприймається як чесний виклик тих «вуличних музикантів», що виспівують фривольні українські пісеньки, хоча я усвідомлюю, що такий мистецький хід не є новим словом у театральній естетиці. До речі, у виставах інших театрів, показаних на фестивалі, траплялися і відверто брехливі маніфестації, зроблені лише задля кон'юнктури. І саме у Херсоні, де живеться сьогодні дуже непросто, відчувається відторгнення цієї псевдопринадності глядачем, його очікування від мистецтва не лише розваги, а маніфестації словом, правдивим словом.

Моцарт і пиво

— Мені здається помилковим уявлення, що обидві ці сфери — «правдивого слова» і «розваги» — обов'язково мусять жорстко роз'єднуватися, неначе це окремі види мистецтва, одне — «правдиве», а друге — «пивне». Хіба не може бути правдивою й розвага? Пригадаймо загальну атмосферу фестивальних показів, коли під час вистави перед театром (як середньовічна напівлітургійна драма перед церквою) розігрувалися різноманітні дійства у супроводі пива і модних дівчат на подіумі. Чи не найяскравішим був випадок перед показом комічної опери Моцарта «Директор театру» (прикметна для фестивалю назва!) у блискучому виконанні одеситів. Вистава розпочалася майже опівночі і глядачів з квитками, звісно, не було. Тоді до «пивного натовпу» (чоловічого переважно!) звернулися одесити і запросили його (натовп) відвідати виставу задарма. І ви бачили, як легко ці глядачі подолали сходинку від пива до Моцарта. Тому не варто будувати таких мурів між правдивою розвагою і так само правдивим викликом. Давні греки, як ви пам'ятаєте, взагалі театр присвятили богові вина. Коли ж бога вина перестали вшановувати, грецький театр занепав. Чому? Тому що природа не робить дурниць.

— Як на мене, то від пивного чемпіонату набагато ближче до пивного путчу, ніж до театру, але всяке буває. До того ж, і розвага, і розважальний театр передбачають елемент блефування, маніпулювання, підміни. Це той тип театрального видовища, де вас навмисно ошукують і ви на це погоджуєтеся. «Чудасія на Гончарівці» Миколаївського театру — саме той випадок: постановча група свідомо пішла на те, аби одягти рожеві окуляри на всіх присутніх у залі. Жанр цього спектаклю визначено як «марення про українську комічну оперу», тобто марення про минуле, а воно, виявляється, було досить недолугим. Українці тут — екзотичні тварини під назвою «хохли», які творять чудасії, не усвідомлюючи, що робиться довкола! З другого боку, якщо сприймати цю виставу виключно метафорично, а очевидно саме так вона задумувалася постановниками, то її чепурний, надто театральний стиль відповідає загальному стилеві нашого життя: бенкет — попри все.

— Річ, гадаю, не в тім, що «пиво шкодить здоров'ю» (життя йому шкодить не менше), а в іншому: автори названої вами вистави вирішили «помирити» українською комічною оперою, як це інколи трапляється, надто умоглядно. У виставі очевидні ознаки дещо комп'ютерного перетравлювання мотивів української класики. **Вони створили яскравий музично-хореографічний калейдоскоп, який, можливо, гарно сприймався б як сувенірна програма, коли б не оті самі слова, які цього разу саме й виявили неточність висловлювання театру. Адже, за великим рахунком, діалог узагалі був найслабкішим місцем вистав, показаних під час фестивалю (можливо, в цьому виявляється якась особливість існування публічного слова в наш час).** Це засвідчила й вистава «Мина Мазайло» М. Куліша у виконанні Миколаївського театру. Та не варто шукати проблему діалогу і публічного слова лише на сцені. Можливо, вона у глядній залі. Бо часто здається, що на сцені надто багато говорять про те, що всім давно зрозуміло! Щось змінилося у способі передачі інформації. Відтак і час риторичного жіночого театру (адже й ви підтверджуєте думку про те, що жінка любить вухами) минає, настає час музично-драматичних вистав, і, створюючи цей фестиваль, Олександр Книга виявляє неабияку послідовність і мудрість, а ми з вами —вдячність.

Вперед, до муздрамтеатру

— Мудрість це чи інтуїція пана Книги, але музично-драматична форма спектаклю, до якої зараз ставляться скептично, як до спадку, від якого варто відмовитись, той винахід українських театральних діячів XIX століття, що є співзвучним і для сьогодення. Ми звикли мислити образами, піснею та жартами, сумом і травестією, не проговорювати думки вголос, а відтворювати їх символічно. Тому навіть скомпрометована соцреалістичною утопічністю і потрощена урбаністичністю музично-драматична форма залишається тим каркасом, на якому ще тримається вітчизняний театр. **Власне у тих фестивальних виставах, де намагалися зовсім відмовитися від традиційної музично-драматичної форми і замінити її чимось іншим, тобто не жити за законами українського степу, а орати чужі території, з'являлася штучність та невідповідність часу і простору. Адже образна система музично-драматичного театру покликана метафорично відтворити картину українського життя, українського макро- і мікрокосмосу, і задля цього відбувалося поєднання шару фольклорної символіки, образності з реалістично-натуралістичним способом відтворення повсякдення.** Театр поки що не помічає появи «нового» фольклору, проходить повз нього, не наважуючись використати добре відомі схеми.

— Мабуть, усе це так. Проте чи не найяскравішою, як на мене, виявилися «неукраїнська» вистава одеситів «Директор театру» Моцарта і фестивальний дебют — виступ аматорського театру «Арт-ліцей» із виставою «Замарашка». Одна — вершина музичної вишуканості, друга, виконана ліцеїстами, — вершина щирості.

— Естетські вистави — також моя слабкість, але я ставлюся дещо інакше до їхнього існування в контексті театрального сьогодення України. Для мене такі постановки — ніби полігон, де можна сміливо випробовувати нові театральні засоби. Була подібна й на фестивалі: «Принцеса Брамбілла» Гофмана в Одеському українському муздрамтеатрі ім. Василька, невипадково відзначена журі фестивалю за пластичну режисуру постановника Г. Мацкявічюса (Москва) та за сценографічне рішення М. Реву і Т. Реву. Одеська «Принцеса Брамбілла» — це справжня казка з хепі ендом, лаконічна і проста, де на сцені створюється умоглядний світ, в якому можна порахувати зорі на небі. Глядач не схвильований любовними пригодами Джиліо та Гіацинти, втім зацікавлений, втягнутий у гру і готовий йти далі шляхом поміркованих сценічних експериментів. Крім того, «Принцеса Брамбілла» — це ще одна можливість для пересічного глядача помріяти, повірити в те, що світ не такий безнадійний. У степах наш вічний асфальтовий прагматизм і снобізм дещо нівелюються: люди готові й відкриті для щирого свята...

—... свята, учасниками якого усі ми стали під час перегляду мюзиклу «Хелло, Доллі» у постановці Херсонського театру ім. Миколи Куліша. Здійснена у розрахунку на жіночу аудиторію (казковий сюжет про жінку, котра своїми принадами завойовує чоловіка), а також популярність серед широкого херсонського глядача яскравої і самобутньої виконавиці Олени Галл-Савальської, ця вистава, безумовно, виправдала розрахунок театру на успіх.

— Якщо узяти до уваги інші аспекти явища масової вистави, то такою, де проблеми масової свідомості, психології зграї висуваються на перший план, була «Чума на дві родини ваші» Г. Горіна у Волинському українському муздрамтеатрі ім. Шевченка. Вистава аж ніяк не бездоганна з художньої точки зору, і одна з причин криється в намаганні створити український мюзикл. Кастингова система мюзиклу, як на мене, дещо суперечить музично-драматичній природі вітчизняного театру, тому й отримуємо не дуже їстівне «сало в шоколаді». А от «Свіччине весілля» І. Кочерги в Луганському театрі, здійснене як музична драма, поєднує в собі музичний і драматичний ряди цілком гармонійно. Ніколи не чекала від себе такої поблажливості до естетичних критеріїв, але таврійський простір — то таке магічне місце, де багато речей, які здаються в інших обставинах суттєвими, набирають іншого значення. **Поки не потрапляєш у степ, гадаєш, що головним для українського театру сьогодні є просування «кудись», за обрій. Тепер доцентровий рух до себе, а не відцентровий, видається перспективнішим, бо в побачених виставах закладено значний потенціал, а саме — небажання їх авторів користуватися у творчості замінниками та ерзацами.** Така творча щирість фактично не проростає сьогодні на асфальті.

Останнє слово – за мужчиною

— Насправді й на асфальті може прорости все що завгодно. В залежності від того, що кожен з нас засіває. А тепер пропоную просто згадати, як ми повернулися зі степів України на київські асфальти і майже дали собі клятву — мовчазну, непишномовну — про вірність Херсону, його фестивалеві і тій ніжній радості, якою було наповнене повітря міста під час його проведення...

Діалог записали
Ганна ВЕСЕЛОВСЬКА,
Олександр КЛЕКОВКІН.

На знімку: Олександр Книга відкриває Фестиваль.

Голодовка на підтримку шахтарів

У Верховній Раді знову голодують: лідер Незалежної профспілки гірників України народний депутат Михайло Волинець оголосив з 2 липня голодовку в сесійному залі з вимогами вчасно виплачувати шахтарям поточну зарплату і негайно погасити наявну заборгованість із зарплати, регресних виплат та одноразових допомог. Цим народний депутат підтримав гірників із п'яти шахт Донбасу, які вже місяць проводять акції протесту в Києві, а частина голодує на Майдані Незалежності.

М. Волинець на прес-конференції звернув увагу на те, що урядові дані про заборгованість із виплат шахтарям істотно розходяться з даними Незалежної профспілки гірників. За його словами, заборгованість у галузі нині становить понад 1 мільярд 800 мільйонів гривень, тоді як Мінпаливенерго стверджує лише про більш як 1 мільярд гривень. Народний депутат критично оцінив дії уряду з реструктуризації вугільної галузі, висловив думку, що через корумповане керівництво шахт виділені урядом кошти на погашення заборгованостей не доходять до шахтарів. М. Волинець зазначив, що його голодовку готові підтримати лідери п'яти шахтарських профспілок.

Уляна ШЕВЧЕНКО.

ОГОЛОШЕННЯ

ЧУТКИ І НАСПРАВДІ

Чи загрожує Одесі землетрус?

Одещиною поповзли чутки про близький землетрус. Навіть міський голова Руслан Боделан був змушений скликати нараду фахівців, аби підтвердити чи спростувати цю інформацію, поширювану в місцевих ЗМІ. А напередодні це питання обговорено в Південному науковому центрі НАНУ за участю сейсмологів, геофізиків та геологів Одещини, Криму, Закарпаття, а також сусідніх держав Молдови і Румунії. Висновки двоякі. З одного боку, у земній товщі під територією Одеси та області не відбувається ніяких геологічних процесів, що ведуть до землетрусів. Однак у районі масиву Вранча (Румунські Карпати) такі процеси, пов'язані з утворенням гір, бувають, отож до Одеси доходять відголоски тамтешніх землетрусів. На основі статистичних даних періодичності зареєстрованих протягом останнього тисячоліття землетрусів зроблено прогноз, що черговий пік їх припаде на 2003—2014 роки. Сила коливань у районі Одеси може сягати 5—6 балів за шкалою Ріхтера, що небезпечно для старих та аварійних споруд.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Нема карти — є ризик

*«ГУ» звернувся до столичного фахівця — **заступника директора з науки Інституту геофізики ім. Субботіна НАН України Олександра Кендзери** із запитанням, що ж очікувати найближчим часом одеситам. А отримали картину животіння вітчизняної сейсмологічної служби.*

— Досі ніде у світі немає надійних способів встановлення достовірних прогнозів землетрусів. Але нами розроблені методики визначення місць, де вони відбуватимуться, їх величини і навіть форми коливань. Однак для такого прогнозу треба проводити спеціальні дослідження, так звані сейсмічні районування, із залученнням інших міністерств та відомств. Про необхідність цих робіт йдеться в постанові Кабміну № 699 від 1997 року. Але кошти не виділялися у достатньому обсязі, а передбачалося 1,3 млн. грн. Мало того, три місяці нашим працівникам не виплачується зарплата. Нема можливості нормально утримувати сейсмологічну мережу, за несплату відключають електроенергію та телефони.

Нині наші фахівці користуються картою СРСР загального сейсмічного районування, складеною в 1978 році, яка понині входить складовою частиною в будівельні норми і правила. Діюча карта «пропустила», скажімо, Спітакський землетрус у Вірменії (1988 р.), Зайсанський в Казахстані (1990 р.), Рача-Джавський в Грузії (1991 р.), Хаілінський в Корякії (1991 р.), Суусамирський в Киргизії (1992 р.), Нафтогорський в Сахаліні (1995 р.). Усі ці землетруси мали сейсмічні поштовхи на 1—2 бали вище від передбачених цією картою. Очевидно, Україна належить до слабосейсмічних зон і якраз їх недостатньо описано. Також у 1978 році не враховувалися можливі виникнення землетрусів у тих місцях, де вони раніше не траплялися. Чи є нині активні геологічні структури поблизу Одеси достатніх даних теж нема. Ці питання вирішилися б за допомогою проведення сучасного сейсмічного районування, на які, наголошую, кошти не виділено. Не проведемо належні дослідження, ніхто не буде готовий, як сталося у січні цього року поблизу Тернополя: 6—7-бальний землетрус спричинив тріщини в грунті завширшки 5—7 сантиметрів. Добре, що не на місці промислових об'єктів.

Треба сказати, що під час землетрусів, навіть невеликих, на території, де розташована Одеса, можливі вторинні інженерно-геологічні явища, наприклад, розрідження грунтів, їх підтоплення, зсуви. З одного боку, ризик незначний. Але якщо не готуватися, можна втратити набагато більше, ніж потрібно для уточнення справжньої сейсмічної небезпеки Одеси. Як трапилося, скажімо, в Спітаку у 1988 році, коли 8-бальний струс зрівняв із землею великі споруди. А через 1,5 року після таких самих поштовхів у Сан-Франциско, де будівлі сейсмостійкі, все встояло.

Територія міста Одеси належить до 6-бальної зони. Однак є відомості, що тут у 1802 році уже спостерігалися 7-бальні ефекти. Той поштовх, мушу сказати, ще не був максимальним. Тож, на мою думку, занепокоєність одеситів сейсмічною небезпекою нині виправдана.

Людмила ОПАНАСЕНКО.

Мультдебют Михайла Illєнка

ДЕСЯТА МУЗА

Це літо у творчій біографії українського режисера Михайла Illєнка було вельми плідне. Через сім років після виходу на екрани його останньої повнометражної роботи «Сьомий маршрут» у Михайла Герасимовича одразу дві прем'єри: ігрова короткометражка «Невелика поїздка на великій каруселі», а також дебют у жанрі анімаційного кіно «Одноразова вічність», зроблений у співавторстві з художником-постановником Романом Адамовичем.

На жаль, на відміну від попередньої роботи, неформатна «Карусель» поки що не зацікавила ані кінопрокат, ані телебачення. А втім, це можна пояснити. Адже кіно Illєнка радше фестивальне, немасове, хоча й максимально зрозуміле, з добрим гумором.

А ще це чудовий «дидактичний матеріал» для навчання студентів очолюваного Михайлом Illєнком кінофакультету Київського державного інституту театрального мистецтва імені Івана Карпенка-Карого.

Офіційна прем'єра картин відбулася у столичному Будинку кіно. Ймовірно, що анімаційним дебютом режисера зацікавиться київський міжнародний фестиваль «Молодість». Illєнко має намір якнайбільше презентувати свої роботи на різних фестивалях, бо масового глядача картина поки що навряд чи привабить.

У кадрі — адвокати

На кіностудії імені О. Довженка знімають новий україно-російський телесеріал «Право на захист». Проект реалізується на замовлення телеканалу «Інтер». Режисер 12-серійного «мила» В'ячеслав Криштофович відомий глядачу серіалом «Під дахами великого міста».

Картину присвячено будням вигаданої київської адвокатської контори, що працює абсолютно безплатно, однак надзвичайно оперативно та ефективно. Але це аж ніяк не комедія і не фантастика. У головних ролях знімаються актор Київського театру драми і комедії на Лівому березі Олег Масленніков та актриса Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка Лариса Руснак. Хоча переважно акторський список все-таки складають росіяни. Зйомки заплановано завершити до кінця серпня. Стрічка буде готова до показу наприкінці осені.

З екрана на сцену

ПРО ВІЧНЕ

Дитячий мюзикл на основі двосерійного кінофільму «Про Червону Шапочку» виробництва 1977-го з'явиться на московській сцені наприкінці цього року. Ця ідея належить виконавиці ролі Червоної Шапочки, а нині телеведучій ТВЦ Яні Поплавській. Її підтримав режисер-сценограф Борис Краснов. Мовляв, якщо є 16 відомих пісеньок, то чому б на їх основі не зробити чудову дитячу казку-мюзикл. Це також зацікавило композитора фільму Олексія Рибникова та московську владу. Галина Волчек, яка знімалася у фільмі в ролі Матерівовчиці, стане режисером постановки. 25-річний ювілей кіношної «Червоної Шапочки» відбудеться напередодні Нового року.

Фотограф–миротворець

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Так назвало вище військове керівництво країни фотокореспондента «Голосу України» Олександра Клименка. В День миротворця Міністерство оборони України і наша газета в Центральному музеї Збройних сил організували персональну виставку фоторобіт Олександра — «Миротворці України». У представленому воєнному портфоліо зображено етапи миротворчої діяльності української армії, починаючи з місії у Боснії та Герцеговині й закінчуючи Сьєрра-Леоне та Ліваном.

Фотокореспондент п'ятнадцять разів був у гарячих точках світу. Його об'єктив ловив для історії не тільки фрагменти миротворчих операцій, його репортажні знімки відбивають життя у всьому розмаїтті проявів. На них застигли людські емоції, почуття, стосунки. Одна фотокартка Клименка здатна розповісти цілу історію життя. Олександр — не фанат зйомки статичних констатацій війни — зруйнованих будинків, вулиць, міст. У центрі його професійної уваги — українські миротворці і ті, кому вони допомагають: боснійці, ліванці, африканці... Фотографії Клименка — це вже фрагменти новітньої української історії. І вони можуть оповісти значно більше, ніж підручники.

Ольга ВІТЕР.

ЩО БУЛО, ЩО БУДЕ

■ Бердичів (Житомирська область)

Нещодавно тут пройшло традиційне свято пива. Цього року разом із пивом «подавали» Михайла Шуфутинського. Півтори години зі сцени у виконанні співака лунали старі шлягери і нові композиції. Шуфутинський підтвердив свою згоду взяти участь у Днях єврейської культури, які заплановано тут на серпень.

■ Судак

До 10 липня в «Байкер-пабі» має пройти фестиваль етномузики та джазу «Сонячний дощ». У програмі: виступи столичних гостей — «Reggae Boys», «Rootmans», «Гурт Йогурт», Анжея («Эр-джаз), вінницької команди «Комишовий кіт» та інших.

■ Севастополь

На 6—7 липня у Севастопольському російському драматичному театрі імені О. В. Луначарського призначено прем'єру спектаклю «Коханці» за п'єсою американського драматурга Бернарда Слейда «У той само час наступного року». Попри те, що дія постановки відбувається переважно в ліжку, це не чергова еротична комедія, а, скоріше, психологічна драма. Герої спектаклю — одружені люди, які несуть свої почуття крізь усе життя.

Мистецтво в законі

Це назва проекту, який народився ще в 1993 році і має продовження нині. До 18 липня виставку робіт засуджених до позбавлення волі можна подивитися в київській галереї «Ірена». Тут представлено легальне мистецтво, тобто вишивка, ікони, міні-скульптура, плетіння, живопис. Як повідомила куратор проекту і хазяйка галереї Ірина Осадча, роботи зроблено цілком добровільно. Дещо з матеріалів для творчості (фарби, лаки) передають засудженим родичі та знайомі. Але здебільшого матеріалом слугує те, що під рукою і пов'язано зі специфікою виробництва в колонії. Розповідають навіть, як для бібліотечної книжки Дейла Карнегі один із умільців зробив палітурку з віника. Прикро лише, що в традиційній техніці скульптури з пережованого хліба представлено лише дві фігурки.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

БУДИНОК КУЛЬТУРИ

У клубі знову будуть танці

Новообрані сільради Антонівки та Зірки Горностаївського району Херсонщини виділили з сільських бюджетів кошти на ремонт і утримання клубних приміщень. Придбано музичне обладнання, запроваджено ставки для керівників художньої самодіяльності. У такий спосіб депутати суттєво впливають на розв'язання проблеми дозвілля сільських дітей та молоді.

Алла БРУСИЛОВА.
Херсонська область.

Хто пише краще за всіх,

з'ясовували на конкурсі літераторів «Південна ліра-2002», який нещодавно пройшов в Одесі. За шість років він перетворився на своєрідний фестиваль-огляд творчості сучасних поетів і прозаїків.

Цього року за звання найкращих змагалися більш як сто літераторів, які представили на суд журі близько півтисячі творів. Лауреатами визнано: серед поетів —Ніну Кур'яту, Олену Вернік та Сергія Бородавкіна, серед прозаїків — Дениса Булихова. Твори молодих талантів увійшли до нового випуску альманаху «Південна ліра».

Георгій ВОРОТНЮК.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.
Ціна договірна.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311119. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій